

Euroopan unionin
neuvosto

**Bryssel, 4. syyskuuta 2018
(OR. en)**

11796/18

**GAF 35
FIN 627**

SAATE

Lähtettäjä:	Euroopan komission pääsihteerin puolesta Jordi AYET PUIGARNAU, johtaja
Saapunut:	4. syyskuuta 2018
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin
Kom:n asiak. nro:	COM(2018) 553 final
Asia:	Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle 29. vuosikertomus Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaamisesta ja petostentorjunnasta (2017)

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2018) 553 final.

Liite: COM(2018) 553 final

Bryssel 3.9.2018
COM(2018) 553 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

**29. vuosikertomus Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaamisesta ja
petostentorjunnasta (2017)**

{SWD(2018) 381 final} - {SWD(2018) 382 final} - {SWD(2018) 383 final} -
{SWD(2018) 384 final} - {SWD(2018) 385 final} - {SWD(2018) 386 final}

SISÄLLYSLUETTELO

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE 29. vuosikertomus Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaamisesta ja petostentorjunnasta (2017)

<u>TIIVISTELMÄ</u>	7
1. JOHDANTO	9
<u>2. PETOSTENTORJUNNAN YHTENÄISTÄMINEN JA TEHOSTAMINEN EU:SSA: MONIALAINEN PETOSTENTORJUNTAPOLITIikka, TOIMENPITEET JA TULOKSET</u> ..	9
2.1. Uusi oikeudellinen ympäristö: EU:n toimielinten antamat säädökset	9
2.1.1. <u>Direktiivi unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin</u>	9
2.1.2. <u>Asetus tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta EPPOn perustamisessa</u>	10
2.2. Tulevaisuuden hahmottelu: EU:n toimielinten lainsäädännölliset ja toimintapoliittiset aloitteet	11
2.2.1. <u>Asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 arviointi</u>	11
2.2.2. <u>Korruption torjuminen EU:ssa</u>	12
2.2.3. <u>Ehdotus varainhoitoasetuksen ja joidenkin varainhoitoa koskevien alakohtaisten sääntöjen tarkistamiseksi (koontiasetus)</u>	12
2.2.4. <u>Kansainvälinen yhteistyö</u>	13
2.2.5. <u>Komission petostentorjuntastrategia</u>	13
2.2.6. <u>Herkules-ohjelman täytäntöönpano</u>	13
2.3. Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö	14
2.3.1. <u>Vanhentumisajat: asiat Alytaus ja Glencore</u>	14
2.3.2. <u>Arvonlisävero: asia M.A.S.</u>	14
2.4. Jäsenvaltioilta edellytetyt toimenpiteet	14
2.4.1. <u>Yhteenvedo</u>	14
2.4.1.1. <u>Kansalliset petostentorjuntastrategiat (NAFS)</u>	15
2.4.1.2. <u>Julkiset hankinnat ja lahjonta</u>	15
2.4.1.3. <u>Muut toimenpiteet</u>	15
2.4.2. <u>Vuoden 2016 suositusten täytäntöönpano</u>	15
2.5. Havaittuja sääntöjenvastaisuuksia ja petoksia koskevien tilastojen yhteenvedo	16
2.5.1. <u>Havaitut petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet</u>	17
2.5.2. <u>Havaitut, muut kuin petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet</u>	18
2.5.3. <u>OLAFin tutkimukset</u>	19
3. PETOSTENTORJUNTAPOLITIikka, TOIMENPITEET JA TULOKSET – TULOT ...	21
3.1. EU:n toimielinten tulopuolen petostentorjuntatoimet	21
3.1.1. <u>Keskinäinen hallinnollinen avunanto</u>	21
3.1.1.1. <u>Asetuksen (EY) N:o 515/97 43 b artiklan täytäntöönpano</u>	21
3.1.1.2. <u>Petostentorjunnan tietojärjestelmä (AFIS)</u>	21
3.1.1.3. <u>Yhteiset tullioperaatiot</u>	22
3.1.2. <u>Keskinäinen avunanto ja petostentorjuntaa koskevat määräykset kansainvälisissä sopimuksissa</u>	23
3.1.3. <u>Tupakkatuotteiden laittoman kaupan torjunta</u>	23
3.1.4. <u>Arvonlisäveropetosten torjunta</u>	23

<u>3.2. Jäsenvaltioiden tulopuolen petostentorjuntatoimet</u>	24
<u>3.3. Havaittuja tulopuolen sääntöjenvastaisuuksia ja petoksia koskevat tilastot</u>	24
3.3.1. Havaitut petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet	25
3.3.2. Havaitut, muut kuin petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet.....	25
<u>4. ALAKOHTAISET PETOSTENTORJUNTAPOLITIIKAT, TOIMENPITEET JA TULOKSET – MENOT</u>	25
<u>4.1. Jäsenvaltioiden alakohtaiset petostentorjuntapolitiikat ja useita menoaloja koskevat toimenpiteet</u>	25
<u>4.2. Maatalous – alakohtaiset petostentorjuntapolitiikat, toimenpiteet ja tulokset</u>	25
4.2.1. Maatalous – Jäsenvaltioiden petostentorjuntatoimet.....	25
4.2.2. Maatalous – Havaittuja sääntöjenvastaisuuksia ja petoksia koskevat tilastot	26
4.2.2.1. Havaitut petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet	26
4.2.2.2. Havaitut, muut kuin petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet.....	27
<u>4.3. Koheesiopolitiikka ja kalatalous – alakohtaiset petostentorjuntapolitiikat, toimenpiteet ja tulokset</u>	28
4.3.1. Koheesiopolitiikka ja kalatalous – Jäsenvaltioiden petostentorjuntatoimet	28
4.3.2. Koheesiopolitiikka ja kalatalous – havaittuja sääntöjenvastaisuuksia ja petoksia koskevat tilastot 29	
4.3.2.1. Havaitut petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet	29
4.3.2.2. Havaitut, muut kuin petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet.....	30
<u>4.4. Välillinen hallinnointi (liittymisen valmistelu) – alakohtaiset petostentorjuntapolitiikat, toimenpiteet ja tulokset</u>	30
4.4.1. Välillinen hallinnointi (liittymisen valmistelu) – havaittuja sääntöjenvastaisuuksia ja petoksia koskevat tilastot.....	30
<u>4.5. Välitön hallinnointi – alakohtaiset petostentorjuntapolitiikat, toimenpiteet ja tulokset</u>	30
4.5.1. Välitön hallinnointi – havaittuja sääntöjenvastaisuuksia ja petoksia koskevien tilastot.....	30
4.5.1.1. Havaitut petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet	30
4.5.1.2. Havaitut, muut kuin petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet.....	31
<u>5. TAKAISINPERINTÄ JA MUUT ENNALTAEHKÄISEVÄT JA KORJAAVAT TOIMENPITEET</u>	31
<u>6. YHTEISTYÖ JÄSENVALTIOIDEN KANSSA</u>	31
<u>7. VARHAISHAVAINNAT- JA POISSULKEMISJÄRJESTELMÄ</u>	32
<u>8. JATKOTOIMET EUROOPAN PARLAMENTIN ANTAMAAN PÄÄTÖSLAUSELMAAN VUOSIKERTOMUKSESTA 2016</u>	33
<u>9. JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET</u>	33
9.1. Tulot.....	33
9.2. Menot.....	34
9.3. Yhteistyötä kaikilla tasoilla	34

<u>LIITE 1 – PETOKSIKSI ILMOITETUT SÄÄNTÖJENVASTAISUUDET VUONNA 2017... 35</u>	
<u>LIITE 2 – MUUT KUIN PETOKSIKSI ILMOITETUT SÄÄNTÖJENVASTAISUUDET VUONNA 2017 36</u>	
<u>LIITE 3 – KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJAT 37</u>	

Kuvat

KAAVIO 1: LAINSÄÄDÄNNÖN KOHOKOHDAT VUONNA 2017..... 8	8
KAAVIO 2: UNIONIN TUOMIOISTUIMEN OIKEUSKÄYTÄNTÖ PIF-DIREKTIIVIIN LIITTYVISSÄ ASIOISSA (2017) 12	12
KAAVIO 3: PETOKSIKSI ILMOITETUT SÄÄNTÖJENVASTAISUUDET VUONNA 2017 15	15
KAAVIO 4: PETOKSIKSI ILMOITETUT SÄÄNTÖJENVASTAISUUDET JA NIIHIN LIITTYVÄT MÄÄRÄT VUOSINA 2013–2017 16	16
KAAVIO 5: MUUT KUIN PETOKSIKSI ILMOITETUT SÄÄNTÖJENVASTAISUUDET VUONNA 2017..... 17	17
KAAVIO 6: MENEILLÄÄN OLLEET TUTKIMUKSET VUODEN 2017 LOPUSSA TOIMINTALOHKOITTAIN..... 18	18
KAAVIO 7: TULOALUEIDEN POLITIIKAN KOHOKOHTIA 19	19
KAAVIO 8: YHTEISET TULLIOPERAATIOT VUONNA 2017 20	20
KAAVIO 9: VUONNA 2017 HAVAITTUJEN JA ILMOITETTUJEN SÄÄNTÖJENVASTAISUUKSIEN KESKEISET MALLIT 22	22
KAAVIO 10: MAATALOUSPOLITIikka – KESKEISET TOSISEIKAT JA LUVUT..... 25	25
KAAVIO 11: MARKKINATOIMET, JOIHIN KOHDISTUU ENITEN SÄÄNTÖJENVASTAISUUKSIA (PETOKSIA JA MUITA SÄÄNTÖJENVASTAISUUKSIA)..... 25	25
KAAVIO 12: KOHEESIOPOLITIikka JA KALATALOUS – KESKEISET TOSISEIKAT JA LUVUT 26	26
KAAVIO 13: PAINOPISTE OHJELMAKAUDESSA 2007–2013..... 28	28
KAAVIO 14: COCOLAFIN RAKENNE JA ALARYHMÄT..... 29	29

TIIVISTELMÄ

Komissio esittää tämän vuotta 2017 koskevan vuosikertomuksen Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaamisesta yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 325 artiklan mukaisesti.

Kaksi keskeistä saavutusta lainsäädännön saralla

Vuonna 2017 annettiin seuraavat kaksi keskeistä säädöstä, joilla edistetään lähentymistä pyrittäessä varmistamaan EU:n talousarvion tosiasiallisen ja yhtäläisen suojelun taso erityisesti rajat ylittäviltä petoksilta:

- direktiivi unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (ns. PIF-direktiivi)
- asetus tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa.

Näiden säädösten antamista edelsivät vuosia kestäneet neuvottelut, ja säädökset ovat osoitus EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden sitoumuksesta torjua EU:n taloudellisiin etuihin kohdistuvia petoksia.

Lainsäädännölliset ja toimintapoliittiset aloitteet

Näiden säädösten myötä nykyistä petostentorjunnan välineistöä on mukautettava, jotta varmistetaan tehokas koordinointi toimivaltaisten elinten ja viranomaisten välillä.

Tämä työ jatkuu tulevina vuosina erityisesti sen oikeudellisen kehityksen valmistelun yhteydessä, jolla säännellään vuosia 2021–2027 koskevaa monivuotista rahoituskehystä.

Työn ensimmäinen vaihe oli OLAFin toimeksiantoa ja toimivaltaa koskevan asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 arviointi, jossa korostettiin asetuksella saavutettuja tuloksia mutta myös sen puutteita, jotka liittyivät EPPOn perustamiseen.

Vuonna 2017 komissio myös

- jatkoi talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä säännöllistä tehtäväänsä, jossa se arvioi kehitystä ja antaa jäsenvaltioille maakohtaisia suosituksia korruptiontorjunnasta
- otti Herkules III -ohjelmasta käyttöön 14,95 miljoonan euron määrärahat

jäsenvaltioiden operatiivisten ja hallinnollisten valmiuksien parantamiseen

- pääsi sopimukseen petostentorjuntaa koskevista määräyksistä EU:n kansainvälisissä sopimuksissa
- käynnisti komission petostentorjuntastrategian arvioinnin sen ajantasaistamista silmällä pitäen.

Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö

Euroopan unionin tuomioistuin antoi vuonna 2017 kolme tuomiota, jotka vahvistivat EU:n taloudellisten etujen suojaamista koskevaa oikeuskäytäntöä. Kahdessa asiassa (Alytaus ja Glencore) oli kyse vanhentumisajoista, kun taas kolmas asia (M.A.S. ja M.B.) liittyi arvonlisäveroon, ja siinä selkeytettiin erityisesti joitakin asiassa Taricco annetun tuomion näkökohtia.

Kohokohtia tulojen osa-alueella

Komissio antoi säädösehdotuksen, jolla pyrittiin yksinkertaistamaan EU:n arvonlisäverojärjestelmää ja parantamaan sen kykyä varautua petoksiin sekä tukkimaan rajatylittävän kaupan porsaanreikiä vahvistamalla veroviranomaisten keskinäisen ja muiden lainvalvontaviranomaisten kanssa tehtävän hallinnollisen yhteistyön välineitä.

Etelän yhteismarkkinoiden (Mercosur) ja Azerbaidžanin kanssa tehtiin keskinäistä avunantoa koskevat sopimukset. Japanin kanssa tehtyyn vapaakauppasopimukseen lisättiin onnistuneesti petostentorjuntaa koskeva lauseke.

OLAF koordinoi tai tuki 11:tä yhteistä tulliopeeraatiota, jotka kohdennettiin menestyksekkäästi erilaisiin uhkiin, kuten savukkeiden salakuljetukseen, tulopetoksiin, väärennettyihin tuotteisiin, laittomaan rahaliikenteeseen ja huumausaineisiin.

Taloudellisesti petokset ja sääntöjenvastaisuudet vaikuttivat tavaroista eniten EU:hun tuotuihin aurinkopaneelisiin. Useissa tapauksissa aurinkopaneelisiin liittyvät sääntöjenvastaisuudet havaittiin OLAFin antaman keskinäiseen avunantoon liittyvän tiedonannon jälkeen.

Yhdistyneessä kuningaskunnassa havaitun, perinteisistä ja arvonlisäveroperusteisista omista varoista saataviin tuloihin vaikuttavan aliarvottamisen osalta käynnistettiin rikkomusmenettely.

Kohokohtia menojen osa-alueella

Koontiasetuksella edistetään varainhoitosääntöjen yksinkertaistamista ja selkeyttämistä. Vuonna 2017 hyväksyttiin maataloutta koskevat säännökset, ja jäljellä olevia menoaloja koskevat ehdotetut muutokset on määrä hyväksyä vuonna 2018.

Petollisen menettelyn torjunnan yhteensovittamista käsittelevä neuvoa-antava komitea (COCOLAF) laati ohjeet varoitusmerkeistä ja parhaista toimintatavoista, jotka koskevat julkisia hankintoja ja sääntöjenvastaisuuksista ilmoittamista.

Kansallisten viranomaisten havaitsemien ja ilmoittamien petosten ja muiden sääntöjenvastaisuuksien analyysi vahvisti vuoden 2016 havainnot aloista, joihin kohdistuu suurin riski.

Lisäksi siinä esitettiin havaitsemismenetelmiä, joista on ollut apua sellaisten petosten ja muiden sääntöjenvastaisuuksien tunnistamisessa ja torjumisessa, joihin liittyvä taloudellinen arvo on suuri. Näitä ovat muun muassa riskianalyysi, ilmiantajien vihjeet, väärinkäytösten paljastaminen ja tiedotusvälineistä saadut tiedot.

Analysista kävi myös ilmi, että oikeus- ja hallintoviranomaisten aiempaa tiiviimmistä yhteistyöstä on saatu myönteisiä tuloksia.

Kansallisille viranomaisille annetaan näiden havaintojen pohjalta erityisiä suosituksia edellä mainituista lähteistä saatavien tietojen järjestelmälliseksi ja hyödyntämiseksi järjestelmällisesti.

Jäsenvaltioiden petostentorjuntatoimet

Jäsenvaltiot ilmoittivat toteuttaneensa 73 merkittävää EU:n taloudellisia etuja suojaavaa ja petoksia torjuvaa toimenpidettä. Nämä kattoivat koko petostentorjuntaketjun, mutta niissä keskityttiin erityisesti havaitsemiseen ja ehkäisemiseen. Toimenpiteet liittyvät pääasiassa yhteistyössä hallinnoitavien varojen valvontaan.

Suurin osa jäsenvaltioista ilmoitti vuoden 2016 suositusten perusteella toteuttamiensa toimenpiteiden lukumäärän ja luonteen. Tätä voidaan pitää myönteisenä, vaikka parantamisen varaa on edelleen.

EU:n talousarvioon vaikuttavien petosten ja muiden sääntöjenvastaisuuksien havaitseminen ja niistä ilmoittaminen

Vuonna 2017 komissiolle ilmoitettiin 15 213 petosta ja muuta sääntöjenvastaisuutta, mikä on 20,8 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2016. Niihin liittyvät rahamäärät olivat noin 2,58 miljardia euroa, mikä on 8,6 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna.

Petoksiksi ilmoitettiin 1 146 sääntöjenvastaisuustapausta, joihin liittyi noin 467 miljoonaa euroa menoja tai tuloja.

Sääntöjenvastaisuuden havaitseminen tarkoittaa sitä, että korjaavia toimenpiteitä on toteutettu sääntöjenvastaisten rahamäärien takaisinperimiseksi ja että rikosoikeudellinen menettely on aloitettu, mikäli epäillään petosta.

Liitteessä 1 esitetään kunkin jäsenvaltion havaitsemien ja petoksiksi ilmoittamien sääntöjenvastaisuuksien lukumäärät. Tämä määrä heijastelee jäsenvaltioiden EU:n taloudellisiin etuihin vaikuttavien petosten ja muun laittoman toiminnan torjunnan tuloksia. Lukujen ei pidä katsoa kuvaavan jäsenvaltioiden alueilla tehtyjen petosten yleisyyttä.

1. JOHDANTO

Komissio toimittaa yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa SEUT-sopimuksen 325 artiklan 5 kohdan mukaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle vuosittain kertomuksen toimenpiteistä, jotka on toteutettu petosten ja muun EU:n taloudellisiin etuihin vaikuttavan laittoman toiminnan torjumiseksi.

EU ja jäsenvaltiot ovat yhdessä vastuussa EU:n taloudellisten etujen suojaamisesta ja petostentorjunnasta. Jäsenvaltioiden viranomaiset hallinnoivat noin 74:ää prosenttia EU:n menoista ja keräävät perinteiset omat varat. Komissio valvoo toimintaa kummallakin alalla, asettaa vaatimuksia ja todentaa vaatimustenmukaisuuden. Komission ja jäsenvaltioiden on tehtävä tiivistä yhteistyötä, jotta EU:n taloudellisia etuja suojataan tehokkaasti.

Tässä kertomuksessa arvioidaan tätä yhteistyötä, jotta sitä voitaisiin parantaa. Tätä varten kertomuksessa

- esitetään yhteenvedo EU:n ja sen jäsenvaltioiden tasolla toteutetuista toimista petosten torjumiseksi
- esitetään analyysi kansallisten ja unionin elinten merkittävimmistä saavutuksista EU:n menoihin ja tuloihin liittyvien petosten ja sääntöjenvastaisuuksien havaitsemisessa. Analyysi perustuu erityisesti havaittuihin petoksiin ja sääntöjenvastaisuuksiin, jotka jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet alakohtaisten asetusten mukaisesti.

Kertomuksen lisäksi esitetään kuusi komission yksiköiden valmisteluasiakirjaa (SWD), jotka mainitaan liitteessä 3¹.

¹ i) SEUT-sopimuksen 325 artiklan täytäntöönpano jäsenvaltioissa vuonna 2017
ii) Omiin varoihin, luonnonvaroihin, koheesiopolitiikkaan, liittymistä valmistelemaan tukeen ja suoriin menoihin liittyvien ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien tilastollinen analyysi
iii) Suositusten jatkotoimet komission kertomukseen EU:n taloudellisten etujen suojaamisesta – petostentorjunta – 2016
iv) Varhaishavainta- ja poissulkemisjärjestelmä – varainhoitoasetuksen 108 artiklassa säädetty tutkintaelin
v) Vuosikatsaus sekä tiedot Herkules III -ohjelman tuloksista vuonna 2017 sekä
vi) Asetuksen (EY) N:o 515/97 43 b artiklan täytäntöönpanon arviointi.

2. PETOSTENTORJUNNAN YHTENÄISTÄMINEN JA TEHOSTAMINEN EU:SSA: MONIALAINEN PETOSTENTORJUNTAPOLITIIKKA, TOIMENPITEET JA TULOKSET

2.1. Uusi oikeudellinen ympäristö: EU:n toimielinten antamat säädökset

Komissio on korostanut viime vuosina eroja kansallisten viranomaisten lähestymistavoissa EU:n taloudellisiin etuihin vaikuttavien petosten ja sääntöjenvastaisuuksien torjuntaan. Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimukset ovat osoittaneet, että kansainväliset petokset ovat yleistyneet.

Seuraavalla kahdella vuonna 2017 annetulla keskeisellä säädöksellä edistetään lähentymistä pyrittäessä varmistamaan EU:n talousarvion tosiasiallisen ja yhtäläisen suojelun taso erityisesti rajat ylittäviltä petoksilta:

1. direktiivi unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (PIF-direktiivi)² sekä
2. asetus tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa³.

Näiden säädösten antamista edelsivät vuosia kestäneet neuvottelut, ja säädökset ovat osoitus EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden sitoumuksesta torjua EU:n taloudellisiin etuihin kohdistuvia petoksia.

2.1.1. Direktiivi unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin

Direktiivillä korvataan Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta vuonna 1995 tehty yleissopimus ja sen pöytäkirjat (yhteisöpetossopimus)⁴ niiden 26 jäsenvaltion osalta, joita direktiivi sitoo. Yhteisöpetossopimusta sovelletaan edelleen Tanskaan ja Yhdistyneeseen kuningaskuntaan.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29–41).

³ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

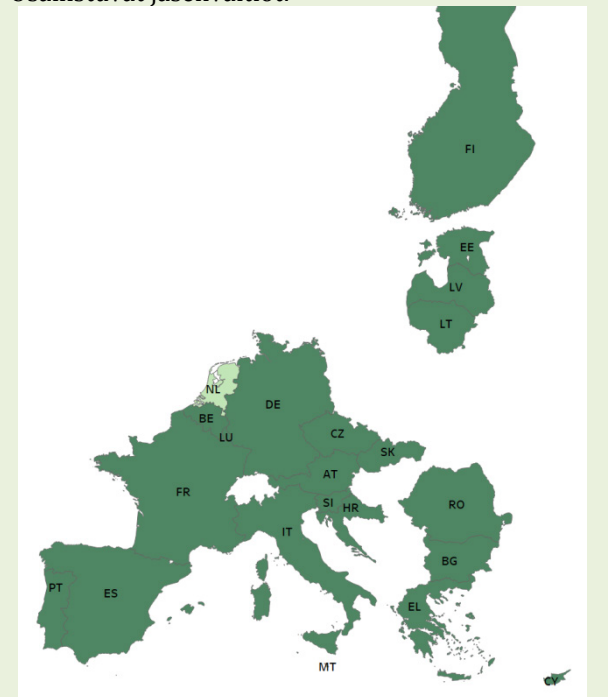
⁴ Neuvoston säädös, annettu 26 päivänä heinäkuuta 1995 (EYVL C 316, 27.11.1995, s. 48).

Kaavio 1: Lainsäädännön kohokohdat vuonna 2017

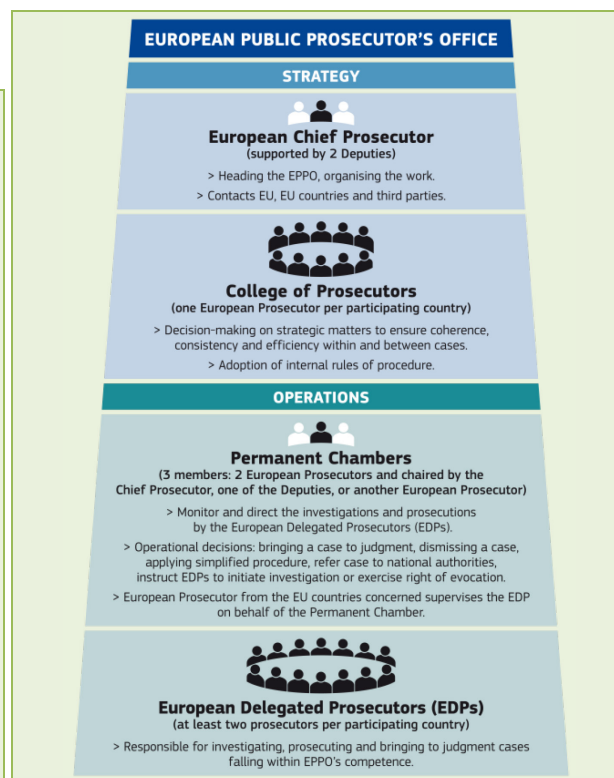

2.1.2. Asetus tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta EPPO:n perustamisessa

Osallistuvat jäsenvaltiot:

Muut jäsenvaltiot voivat liittyä mukaan myöhemmin.⁵

⁵ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1550_fi.htm
Alankomaat (14. toukokuuta 2018) ja Malta (14. kesäkuuta 2018) ovat antaneet komissiolle virallisen

ilmoituksen aikeistaan liittyä EPPOon, ja komissio valmistelee parhaillaan näiden jäsenvaltioiden osallistumisen vahvistavia päätöksiä SEUT-sopimuksen 331 artiklan mukaisesti.

2.2. Tulevaisuuden hahmottelu: EU:n toimielinten lainsäädännölliset ja toimintapolitiittiset aloitteet

Uusien säädösten myötä nykyistä petostentorjunnan välineistöä on mukautettava vastaamaan viimeisintä kehitystä, jotta varmistetaan tarvittava koordinoitu toimivaltaisten elinten ja viranomaisten välillä. Tämä työ jatkuu tulevina vuosina erityisesti sen oikeudellisen kehyksen valmistelun yhteydessä, jolla säännellään vuosia 2021–2027 koskevaa monivuotista rahoituskehystä.

Seuraavassa kohdassa esitetään yleiskatsaus tärkeimpiin komission toimintapolitiittisia ja lainsäädännöllisiä aloitteita koskeviin tapahtumiin vuonna 2017.

2.2.1. Asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 arviointi

Asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013⁶ on keskeinen osa lainsäädäntökehystä, jossa säädetään OLAFin toimivaltuuksista suorittaa hallinnollisia tutkimuksia petosten, lahjonnan ja muun EU:n taloudellisiin etuihin vaikuttavan laittoman toiminnan torjumiseksi.

Komissio antoi 2. lokakuuta 2017 asetuksen 19 artiklan mukaisesti arviointikertomuksen⁷ asetuksen soveltamisesta.

Arvioinnissa todetaan, että asetuksen ansiosta OLAF on pystynyt käyttämään toimivaltuuksiaan ja saavuttamaan konkreettisia tuloksia ja että asetus on parantanut selvästi tutkimusten tekemistä, yhteistyötä kumppanien kanssa ja asianomaisten henkilöiden oikeuksia. Arvioinnissa kuitenkin myös korostetaan joitakin puutteita, jotka

heikentävät OLAFin tutkimusten vaikuttavuutta ja tehokkuutta. Puutteet liittyvät muun muassa

- OLAFin tutkintavälineisiin
- OLAFin toimivaltuuksien täytäntöönpanoon
- sisäisten tutkimusten tekemistä EU:n toimielimissä, elimissä ja virastoissa koskeviin yhtenäisiin ehtoihin
- eroihin OLAFin suositusten jatkotoimissa
- jäsenvaltioiden sekä EU:n toimielinten, elinten ja virastojen yhteistyövelvoitteisiin
- OLAFin tutkimuksiin sovellettavan oikeudellisen kehyksen johdonmukaisuuteen yleensä
- mahdollisuuden saada käyttöön pankkitilitietoja
- OLAFin toimivaltuuksien selkeyteen arvonlisäveron alalla.

Tarkasteltaessa EPPOn perustamista (ks. kohta 2.1) ja sen vaikutusta OLAFin työhön arvioinnissa tunnustetaan selkeästi tarve säännellä tarkemmin näiden kahden elimen välistä suhdetta ja kehoitetaan mukauttamaan OLAFin toimintaa ripeästi, jotta varmistetaan oikeudellisen kehyksen tarkoituksenmukaisuus.

Komissio antoi 23. toukokuuta 2018 kohdennetun ehdotuksen asetuksen muuttamiseksi ensisijaisesti EPPOn perustamisen vuoksi. Lisäksi siinä käsiteltiin arvioinnin yksiselitteisimpiä havaintoja sen varmistamiseksi, että OLAF säilyy vahvana ja täysin toimintakykyisenä EPPOn kumppanina.

EPPOn perustamisasetus sisältää jo joitakin säännöksiä, joilla säännellään EPPOn ja OLAFin suhdetta. Ne perustuvat tiiviin yhteistyön, tiedonvaihdon ja täydentävyyden sekä päällekkäisyyksien välttämisen periaatteisiin. Säännöt on yhdistettävä asetukseen (EU, Euratom) N:o 883/2013 tehtyihin muutoksiin, ja niitä on täydennettävä näillä muutoksilla. Sääntöjen kokonaistavoitteena on vahvistaa unionin talousarvion vaikuttavien petosten torjuntaa sellaisen yhdenmisen politiikan avulla, jossa vahva ja täysin toimintakykyinen OLAF tekee hallinnollisia tutkimuksia EPPOn rikoslakiin pohjautuvan toimintatavan täydentämiseksi.

Painopiste on aloilla, joilla OLAFin toiminnassa on asetuksen vuoksi tällä hetkellä merkittäviä eroja jäsenvaltioiden välillä, kuten paikalla tehtävissä tarkastuksissa, pankkitilitietojen käyttöön saamisessa ja kansallisten viranomaisten antamassa avussa.

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁷ Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 soveltamista koskevasta arvioinnista (COM(2017) 589), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=COM:2017:589:FIN> ja siihen liittyvä komission yksiköiden valmisteluasiakirja SWD(2017) 332, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=SWD:2017:332:FIN&from=EN> Kertomusta tuettiin riippumattomalla tutkimuksella (Evaluation of the application of Regulation (EU, Euratom) No 883/2013 concerning investigations conducted by the European Anti-Fraud Office), ja se pohjautui laajamittaiseen sidosryhmien kuulemiseen, mukaan lukien konferenssi, johon osallistui noin 250 erityyppisten sidosryhmien edustajaa. Kertomukseen liittyi myös OLAFin valvontakomitean lausunto 2/2017, http://europa.eu/supervisory-committee-olaf/sites/default/files/opinion_2_2017.pdf

2.2.2. Korruption torjuminen EU:ssa

Korruptiontorjunta oli vuonna 2017 yksi talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson painopisteistä. Useisiin maaporrtteihin⁸ sisältyi korruptiontorjunnan oikeudellisten, toimintapoliittisten ja institutionaalisten näkymien arviointi, jossa käsiteltiin myös edistymistä ja jäljellä olevia haasteita.

Useat jäsenvaltiot saivat myös suosituksia⁹ ryhtyä toimiin avoimuuden lisäämiseksi, eturistiriitojen ehkäisyyn tehostamiseksi, epävirallisten maksujen torjumiseksi terveydenhuollossa tai korruptionvastaisten pyrkimysten tehostamiseksi julkishallinnossa, oikeuslaitoksessa ja julkisissa hankinnoissa.

Komissio järjesti vuonna 2017 EU:n korruptiontorjunnan kokemustenvaihtoa koskevan ohjelman mukaisesti kolme seminaaria, joissa kokemuksiaan jakoi noin 100 korruption torjunnasta vastaavaa käytännön toimijaa ja asiantuntijaa jäsenvaltioiden kansallisista hallinnoista, kansainvälisistä organisaatioista, kansalaisyhteiskunnasta, tiedeyhteisöstä ja muista sidosryhmistä. Näillä seminaareilla edistettiin parhaiden toimintatapojen vaihtoa seuraavilla aihealueilla: korruptiontorjunnan indikaattorit (Bryssel, maaliskuu 2017), eturistiriidat ja pyöröovikäytäntö (Barcelona, kesäkuu 2017) ja lahjonnan talousvaikutukset (Bryssel, joulukuu 2017).

Joulukuussa 2017 käynnistettiin yhteensä 2,2 miljoonan euron arvoinen ehdotuspyyntö¹⁰ hankkeille, joilla ehkäistään ja torjutaan korruptiota jäsenvaltioissa.

Komissio ja OLAF osallistuivat aktiivisesti useisiin eurooppalaisiin ja kansainvälisiin korruptiontorjunnan foorumeihin, kuten korruption vastaiseen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimukseen, Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöön, G20-maiden korruptiontorjunnan työryhmään ja korruptiontorjunnan eurooppalaisiin kumppaneihin (EPAC) / Euroopan korruptiontorjuntaverkoston (EACN). EACN antoi marraskuussa 2017 Lissabonin julistuksen¹¹, jossa kehoitettiin eurooppalaisia päättäjiä tehostamaan korruptiontorjuntaa.

⁸ https://ec.europa.eu/info/publications/2017-european-semester-country-reports_en

⁹ https://ec.europa.eu/info/publications/2017-european-semester-country-specific-recommendations-commission-recommendations_en

¹⁰ ISFP-2017-AG-CORRUPT.

¹¹ http://www.epac-eacn.org/downloads/declarations/doc_view/167-lisbon-declaration-2017

2.2.3. Ehdotus varainhoitoasetuksen ja joidenkin varainhoitoa koskevien alakohtaisten sääntöjen tarkistamiseksi (koontiasetus)

Euroopan parlamentti ja neuvosto käsitteivät vuonna 2017 komission syyskuussa 2016 antamaa ehdotusta¹², jolla pyrittiin tarkistamaan varainhoitoasetusta¹³ kattavasti ja kunnianhimoisesti ja tekemään vastaavat muutokset varainhoitoa koskeviin alakohtaisiin sääntöihin useissa monivuotisissa ohjelmissa.

Ehdotuksella pyritään nykyaikaistamaan ja yksinkertaistamaan EU:n varainhoitoa koskevia sääntöjä ja lujittamaan käytössä olevia järjestelmiä EU:n talousarvion suojaamiseksi petoksilta ja taloudellisilta sääntöjenvastaisuuksilta. Ehdotuksella muun muassa vahvistetaan EU:n toteutuskumppaneita velvoittavia sääntöjä, joiden tarkoituksena on estää veronkierto. Lisäksi ehdotuksessa säädetään erikseen, että velvollisuus välttää eturistiriitoja koskee kaikkia EU:n talousarvion toteutustapoja (myös jäsenvaltioiden tasolla). Yksinkertaistamisella pyritään jo sinällään vähentämään virheiden määrä, ja samalla on tarkoitus tehostaa toimintapolitiikkojen vaikutusta ja niiden tuloksia käytännön tasolla.

Parlamentin pyynnöstä lainsäädäntöneuvotteluissa vahvistettiin entisestään perusteita, jotka koskevat epäluotettavien EU:n varojen saajien poissulkemista, erityisesti postilaatikkoyhtiöiden osalta. Osa maatalouspolitiikkaan liittyvistä ehdotetuista muutoksista hyväksyttiin erikseen asetuksella (EU) 2017/2393¹⁴. Uusi

¹² Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 2012/2002 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1305/2013, (EU) N:o 1306/2013, (EU) N:o 1307/2013, (EU) N:o 1308/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja (EU) N:o 652/2014 sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta (COM(2016) 605).

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 kumoamisesta (EUVL L 298, 26.10.2012, s. 1), jota muutettiin viimeksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU, Euratom) N:o 2015/1929, annettu 28 päivänä lokakuuta 2015 (EUVL L 286, 30.10.2015, s. 1).

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/2393, annettu 13 päivänä joulukuuta 2017, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun asetuksen (EU) N:o 1305/2013, yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta annetun asetuksen (EU) N:o 1306/2013, yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä annetun asetuksen (EU) N:o 1307/2013, maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EU)

varainhoitoasetus ja muihin alakohtaisiin sääntöihin tehtävät muutokset hyväksyttäneen vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä.

2.2.4. Kansainvälinen yhteistyö

Torjuakseen aiempaa vaikuttavammin EU:n ulkopuolisia EU:n talousarvioon kohdistuvia petoksia komissio jatkoi petostentorjuntaa koskevien määräysten sisällyttämistä EU:n ulkopuolisten maiden kanssa tehtäviin sopimuksiin sekä kansainvälisten rahoituslaitosten ja muiden kansainvälisten organisaatioiden kanssa tehtävien avustus- ja valtuutussovimusten malleihin.

OLAF järjesti vuonna 2017 EU:n ulkopuolisten maiden tukemiseksi seuraavat kaksi tapahtumaa:

- vuotuinen seminaari (Montenegrossa) ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden kumppaniviranomaisille petosten havaitsemista ja niistä ilmoittamista koskevista parhaista toimintatavoista
- petostentorjuntaa koskeva työpaja kaikkien asiaankuuluvien Georgian petosten- ja korruptiontorjunnan yksiköiden avustamiseksi EU:n ja Georgian assosiaatiosopimuksen petostentorjuntaa koskevien määräysten täytäntöönpanossa.

OLAF sopi myös hallinnollisista yhteistyöjärjestelyistä tunisialaisten ja kosovolaisten kumppaniviranomaisten¹⁵ kanssa.

2.2.5. Komission petostentorjuntastrategia

Komissio harkitsee 24. kesäkuuta 2011 hyväksytyyn petostentorjuntastrategian¹⁶ ajantasaistamista. Strategian tavoitteena on parantaa petosten ehkäisemistä, havaitsemista ja tutkimista ja varmistaa, että komissio pitää erittäin tärkeä määrätä petoksista asianmukaisia rangaistuksia, periä petoksella saadut varat takaisin ja huolehtia riittävästä pelotteista.

Useimmat strategiaan kuuluvat toimet on jo saatettu loppuun tai ne ovat meneillään. Kaikki komission 49 osastoa ovat laatineet alakohtaisia petostentorjuntastrategioita omille politiikan aloilleen.

Komissio arvioi vuonna 2017 petostentorjuntastrategian täytäntöönpanoa yleisesti. Arvioinnissa mitataan edistymistä vahvistettujen tavoitteiden osalta strategian hyväksymisestä lähtien vuonna 2011 ja otetaan huomioon EU:n toimintapolitiikkojen kehitys petostentorjunnan puitteiden, petosriskien ja uusien petosmuotojen saralla. Arvioinnin tuloksia on määrä käyttää perustana päätettäessä petostentorjuntastrategian ajantasaistamisen laajuudesta. Arviointi kattaa strategian hyväksymisen jälkeisen ajan, ja siinä arvioidaan strategian merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta.

2.2.6. Herkules-ohjelman täytäntöönpano

Herkules III -ohjelmalla (2014–2020)¹⁷ tuetaan toimia, joilla torjutaan petoksia, lahjontaa ja muuta EU:n taloudellisiin etuihin vaikuttavaa laitonta toimintaa. Ohjelman täytäntöönpanon neljäntenä vuonna eli vuonna 2017 sen talousarvio oli 14,95 miljoonaa euroa¹⁸, ja määrärahat oli tarkoitettu seuraaviin toimiin:

- toimet jäsenvaltioiden tullien ja poliisivoimien operatiivisten ja teknisten valmiuksien vahvistamiseksi sekä tietotekninen tuki (75 % ohjelman talousarviosta)
- koulutustoimet ja konferenssit, mm. digitaalinen rikostekninen koulutus jäsenvaltioiden ja kumppanimaiden lainvalvontaviranomaisten työntekijöille (25 % ohjelman talousarviosta).

Herkules III -ohjelman avustusten saajat ilmoittivat saaneensa ohjelmasta rahoitettujen varusteiden ja koulutuksen avulla aikaan huomattavia tuloksia¹⁹. Tällaisia olivat muun muassa

- salakuljetettujen ja väärennettyjen savukkeiden ja tupakan takavarikoinnit
- uusien petostapausten ja järjestäytyneiden rikollisryhmien havaitseminen
- EU:n taloudellisiin etuihin kohdistuviin sääntöjenvastaisuuksiin ja lahjontaan liittyvät operaatiot ja tutkimukset.

N:o 1308/2013 ja elintarvikeketjuun, eläinten terveyteen ja eläinten hyvinvointiin, kasvien terveyteen ja kasvien lisäaineistoon liittyvien menojen hallinnointia koskevista säännöksistä annetun asetuksen (EU) N:o 652/2014 muuttamisesta (EUVL L 350, 29.12.2017, s. 15).

¹⁵ Tunisian valtiontalouden tarkastusviraston ja Kosovon* poliisiin kanssa.

* Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

¹⁶ COM(2011) 376 lopullinen.

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 250/2014, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, ohjelman perustamisesta Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaamisen alalla toteutettavien toimien tukemiseksi (Herkules III -ohjelma) ja päätöksen N:o 804/2004/EY kumoamisesta (EUVL L 84, 20.3.2014, s. 6).

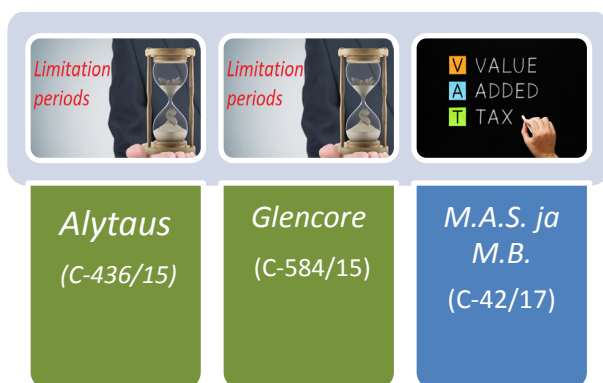
¹⁸ Komission päätös C(2017) 1120 final, 22. helmikuuta 2017.

¹⁹ Ks. tarkemmat tiedot alaviitteen 1 alakohdassa v mainitusta komission yksiköiden valmisteluasiakirjasta.

2.3. Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö

Euroopan unionin tuomioistuin antoi vuonna 2017 kolme tuomiota, jotka vahvistivat EU:n taloudellisten etujen suojaamista koskevaa oikeuskäytäntöä. Kahdessa asiassa (Alytaus²⁰ ja Glencore²¹) oli kyse vanhentumisajoista, kun taas kolmas asia (M.A.S. ja M.B.²²) liittyi arvonlisäveroon, ja siinä selkeytettiin erityisesti joitakin asiassa Taricco annetun tuomion näkökohtia.

Kaavio 2: Unionin oikeuskäytäntö PIF-direktiiviin liittyvissä asioissa (2017)

²⁰ Asia C-436/15, jossa on kyse SEUT-sopimuksen 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Liettuos vyriausiasis administracinis teismas (Liettuan ylin hallintotuomioistuin) on esittänyt 10.7.2015 antamallaan päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 10.8.2015, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa Liettuos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra v. "Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras" UAB, unionin tuomioistuimen tuomio (kolmas jaosto), 15.6.2017,

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=191811&pageIndex=0&doclang=FI&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=120020>

²¹ Asia C-584/15 Glencore Céréales France v. Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer (FranceAgriMer), unionin tuomioistuimen tuomio (neljäs jaosto), 2.3.2017,

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d0f130de433267059163433db6acf2f7ed8ab2e8.e34KaxiLc3eQc40LaxqMbn4Pb38Me0?text=&docid=188526&pageIndex=0&doclang=FI&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=119378>

²² Asia C-42/17, jossa on kyse SEUT-sopimuksen 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Corte costituzionale (perustuslakituomioistuin, Italia) on esittänyt 23.11.2016 antamallaan päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 26.1.2017, saadakseen ennakkoratkaisun rikosoikeudenkäynnissä, jossa vastaajina ovat M.A.S ja M.B., unionin tuomioistuimen tuomio (suuri jaosto), 5.12.2017,

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d0f130dee23bf505dd284bfca15ec6074b29881b.e34KaxiLc3eQc40LaxqMbn4Pb38Me0?text=&docid=197423&pageIndex=0&doclang=FI&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=122561>

2.3.1. Vanhentumisajat: asiat Alytaus ja Glencore

Asiassa Alytaus unionin tuomioistuin selvensi vanhentumisajan²³ merkitystä monivuotisen ohjelman yhteydessä tehdyn väärinkäytöksen tapauksessa ja "jatkuvan tai toistuvan" väärinkäytöksen osalta. Tuomioistuin myös selvensi, milloin monivuotinen ohjelma voidaan katsoa "lopullisesti päättyneeksi".

Asiassa Glencore tuomioistuin selvensi edelleen neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 3 artiklan 1 ja 4 kohdan säännösten tulkintaa etuuden takaisin perimisen osalta.

2.3.2. Arvonlisävero: asia M.A.S.

Asiassa M.A.S. annetun tuomion seurauksena jäsenvaltioiden on SEUT-sopimuksen 325 artiklan 1 ja 2 kohdassa määrättyjä velvollisuuksiaan noudattaakseen huolehdittava siitä, että unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvista törkeistä arvonlisäveropetoksista voidaan rangaista rikosoikeudellisilla seuraamuksilla, jotka ovat tehokkaita ja ennaltaehkäiseviä.²⁴

2.4. Jäsenvaltioilta edellytetyt toimenpiteet

2.4.1. Yhteenvedo

Yhteenvedossa arvioidaan jäsenvaltioiden toteuttamia toimenpiteitä petosten torjumiseksi ja niiden painopisteitä, mutta se ei ole tyhjentävä. Jäsenvaltioita pyydettiin ilmoittamaan enintään kolme petostentorjuntatoimenpidettä, mutta osa niistä on voinut toteuttaa enemmän toimenpiteitä²⁵.

Vuonna 2017 jäsenvaltiot ilmoittivat 73 EU:n taloudellisia etuja suojaavaa ja petoksia torjuvaa toimenpidettä²⁶. Toimenpiteet kattoivat koko petostentorjuntaketjun ja liittyivät pääosin yhteistyössä tapahtuvaan hallinnointiin mutta myös talousrikoksiin, tulleihin ja laittomaan kauppaan, julkisiin hankintoihin, eturistiriitoihin, lahjonnan ja petosten torjuntastrategioihin, järjestäytyneeseen rikollisuuteen,

²³ Asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa merkityksessä.

²⁴ Asia C-42/17 (M.A.S.), 35 kohta, jossa viitataan asiassa Taricco (asia C-105/14) annettuun tuomioon,

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=167061&pageIndex=0&doclang=fi&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=124335>

²⁵ Tarkempi selvitys ilmoitetuista toimenpiteistä on alaviitteen 1 alakohdassa i mainitussa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa.

²⁶ Osa toimenpiteistä kuului pakettiin, johon sisältyi samanaikaisesti hyväksytyjä esimerkiksi lainsäädännöllisiä, hallinnollisia, operatiivisia tai organisatorisia toimia, joita sovelletaan maan institutionaalisen rakenteen eri tasoilla. Näin ollen ilmoitettuja toimenpiteitä oli yhteensä 111.

petostentorjunnan koordinoituvirastoihin (AFCOS), petoksen määritelmään ja väärinkäytösten paljastajiin. Suurin osa toimenpiteistä liittyi havaitsemiseen, ja seuraavaksi yleisimpiä aiheita olivat ehkäisy, tutkinta, syytteenpano, takaisinperintä ja rankaiseminen.

Suurin osa toimenpiteistä (77 %) oli alakohtaisia pikemmin kuin monialaisia (23 %). Alakohtaisista toimenpiteistä 15 koski tuloja vero- ja tullipetosten aloilla ja 41 koski menoja, jotka kattoivat kaikki talousarvioalat. Alakohtaisia toimenpiteitä käsitellään eri talousarvioaloja koskevissa kohdissa, kun taas tässä kohdassa keskitytään monialaisiin toimenpiteisiin.

2.4.1.1. Kansalliset petostentorjuntastrategiat (NAFS)

Vuoden 2017 loppuun mennessä kymmenen jäsenvaltiota²⁷ oli hyväksynyt kansallisen petostentorjuntastrategian ja lähettänyt sen komissiolle. Tämä osoittaa, että jäsenvaltiot tiedostavat strategisen lähestymistavan merkityksen petosten ja sääntöjenvastaisuuksien torjunnassa. Komissio pitää kehitystä myönteisenä ja kehottaa muita jäsenvaltioita laatimaan samanlaiset strategiat.

2.4.1.2. Julkiset hankinnat ja lahjonta

Monilla jäsenvaltioiden vuonna 2017 toteuttamilla julkisiin hankintoihin liittyvillä toimenpiteillä pyrittiin torjumaan lahjontaa ja eturistiriitoja sekä lisäämään avoimuutta. Kuusi jäsenvaltiota²⁸ ilmoitti toteuttaneensa tällaisia toimenpiteitä.

2.4.1.3. Muut toimenpiteet

Muut ilmoitetut monialaiset toimenpiteet koskivat pääosin talousrikoksia ja järjestäytyntä rikollisuutta (Tšekin tasavalta, Puola ja Liettua), tiettyjen elinten organisaation ja toimivaltuuksien uudelleentarkastelua (Kreikka ja Ruotsi) tai virastojen välisen yhteistyön parantamista.

Kolme jäsenvaltiota ilmoitti toimenpiteistä, joilla puututtiin tiettyjen alojen tuloihin ja menoihin²⁹:

- Latvia käynnisti kansallisen petostentorjuntakampanjan (#FraudOff!) lisätäkseen yleistä tietoisuutta petoksista ja täydensi kampanjaa asiaankuuluville hallintoyksiköille annettulla koulutuksella.

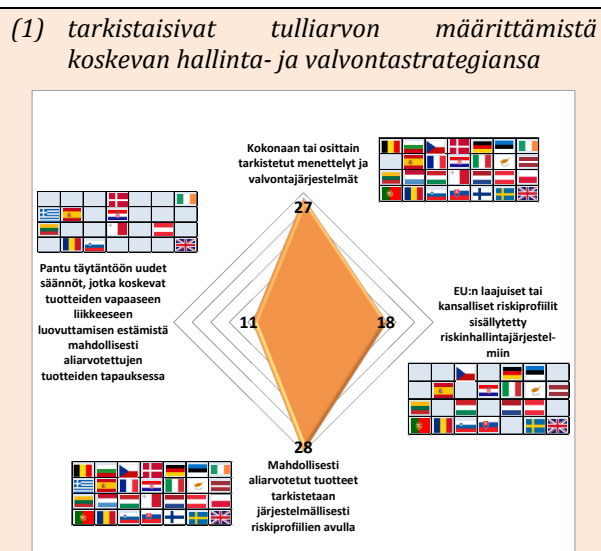
- Italia toteutti toimenpiteitä sellaisten hallinnollisten ja rikosoikeudellisten aloitteiden yhdistämiseksi, joilla mahdollistetaan laittomien rahoitusvirtojen rekonstruointi ja rikollisjärjestöjen varojen takavarikointi.
- Slovenia toteutti toimenpiteitä sellaisten rikosten havaitsemis- ja selvitysasteen parantamiseksi, joilla on kielteisiä vaikutuksia EU:n talousarvion kannalta.

2.4.2. Vuoden 2016 suositusten täytäntöönpano

Komissio antoi vuotta 2016 koskevassa vuosikertomuksessa EU:n taloudellisten etujen suojaamisesta jäsenvaltioille neljä suositusta. Yksi niistä koski tuloja ja kolme menoja.

Suosituksen seuranta (ks. kaaviot alla) osoitti yleisesti, että useimmat jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tai toteuttamassa merkittäviä ja rakentavia toimia³⁰. Suurin osa jäsenvaltioista kiinnitti asianmukaista huomiota useimpiin suosituksiin³¹.

Komissio oli suositellut, että jäsenvaltiot

²⁷ Bulgaria, Italia, Kreikka, Kroatia, Latvia, Malta, Ranska, Slovakia, Tšekin tasavalta ja Unkari. Romania on toimittanut aiemmin kansallisen petostentorjuntastrategian, mutta se on kuitenkin jo vanhentunut.

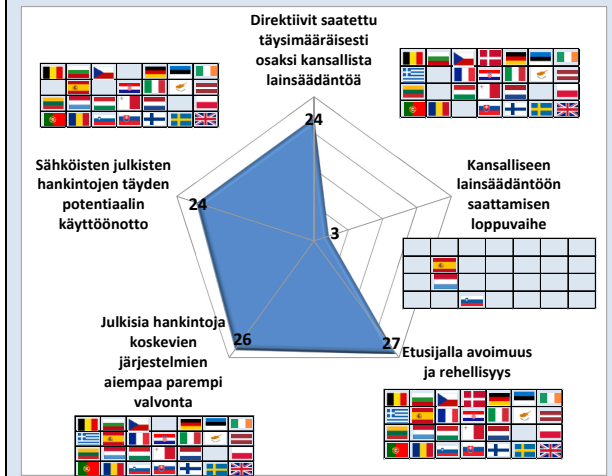
²⁸ Espanja, Kypros, Malta, Romania, Tšekin tasavalta ja Viro.

²⁹ Vaikka jäsenvaltiot eivät nimenomaisesti määrittele näitä monialaisiksi toimenpiteiksi, ne sopivat parhaiten tähän kohtaan.

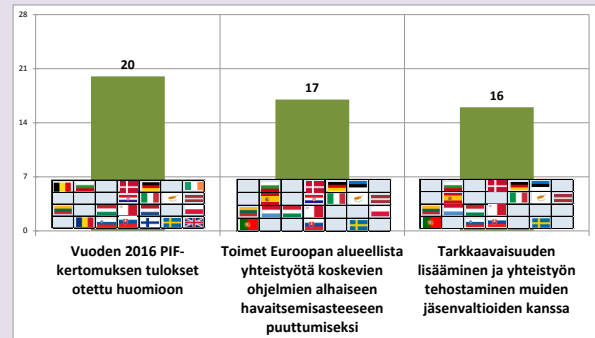
³⁰ Yhdistynyt kuningaskunta ei toimittanut tietoja suositusten jatkotoimista.

³¹ Yksityiskohtainen analyysi vastauksista on alaviitteen 1 alakohdassa i mainitussa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa.

(2) saattaisivat tarkistetut julkisia hankintoja koskevat direktiivit täysimääräisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä

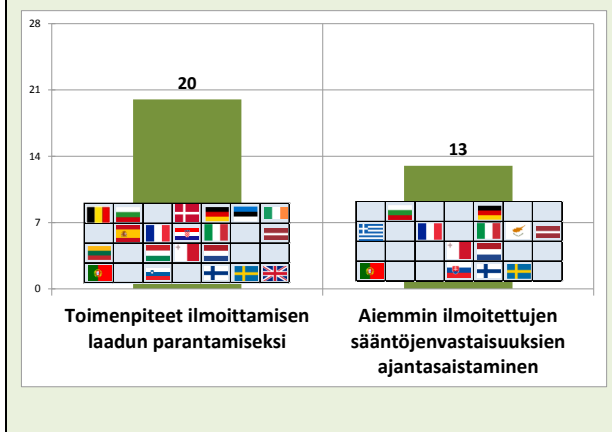

(4) ottaisivat huomioon riskianalyysin tulokset.

Parantamisen varaa kuitenkin on esimerkiksi uusien tulliarvon aliarvottamista koskevien sääntöjen täytäntöönpanossa ja tavaroiden vapaaseen liikkeeseen luovuttamisen estämisessä epäilytapauksissa. Lisäksi voitaisiin harkita ns. puhtaisiin keskihintoihin perustuvien EU:n laajuisten riskiprofiilien käytön laajentamista. Lisätoimia voitaisiin toteuttaa täysin digitaalisten julkisten hankintamenettelyjen varmistamiseksi. Osa jäsenvaltioista tarjoaa tai järjestää raportointiin tarkoitettujen tietoteknisten järjestelmien käyttöä koskevaa koulutusta ja seminaareja parantaakseen tietojen laatua ja ajantasaista aiemmin ilmoitettuja sääntöjenvastaisuuksia, mutta muut jäsenvaltiot voisivat vielä tehostaa toimiaan. Myös jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä voitaisiin parantaa kansainvälisten petosten kasvaneen uhan ja Euroopan alueellisen yhteistyön ohjelmien osalta.

(3) parantaisivat tietojen laatua sääntöjenvastaisuuksista ilmoitettaessa

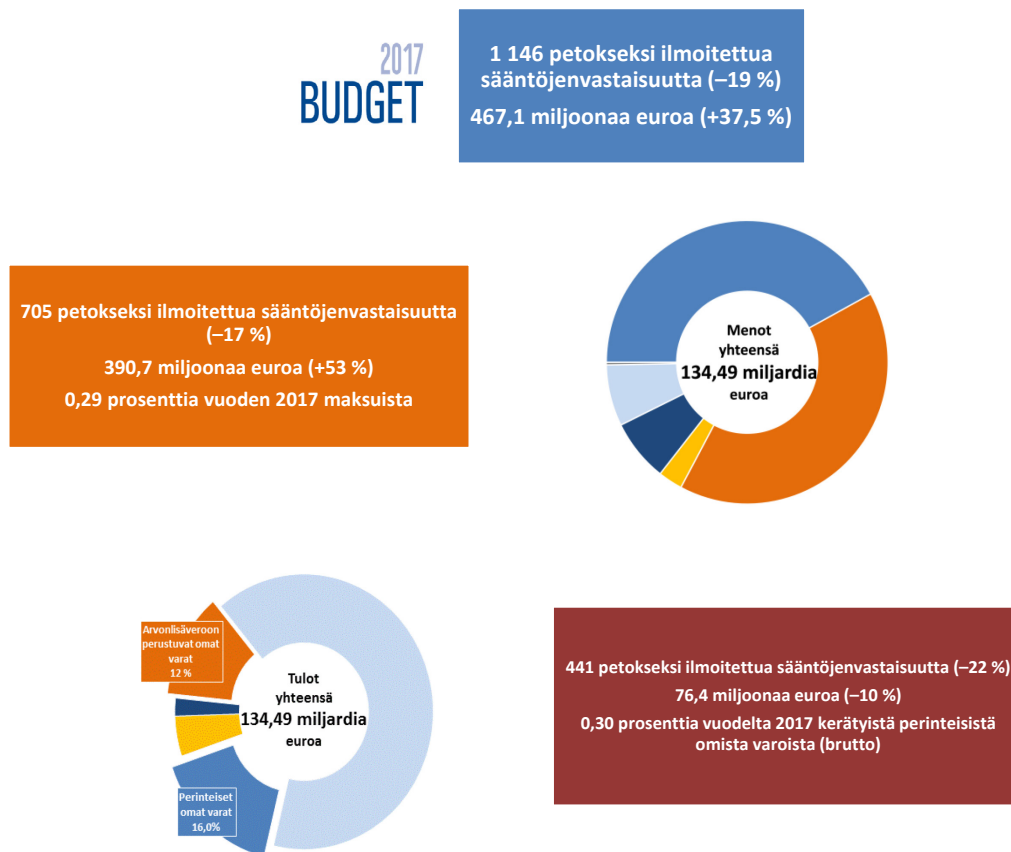
2.5. Havaittuja sääntöjenvastaisuuksia ja petoksia koskevien tilastojen yhteenveto³²

Vuonna 2017 komissiolle ilmoitettiin 15 213 petosta ja muuta sääntöjenvastaisuutta, mikä on 20,8 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2016. Niihin liittyvät rahamäärät olivat noin 2,58 miljardia euroa, mikä on 8,6 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna.

Sääntöjenvastaisuuden havaitseminen tarkoittaa sitä, että korjaavia toimenpiteitä on toteutettu sääntöjenvastaisen rahamäärien takaisin perimiseksi ja että rikosoikeudellinen menettely on aloitettu, mikäli epäillä petosta.

³² Ks. yksityiskohtainen selvitys ilmoitetuista sääntöjenvastaisuustapauksista alaviitteen 1 alakohdassa ii mainitussa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa.

Kaavio 3: Petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet vuonna 2017

2.5.1. Havaitut petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet

Petoksiksi ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien lukumäärä (johon sisältyvät sekä petosepäilyt että todetut petokset) ja niihin liittyvät rahamäärät eivät suoraan kuvaa EU:n talousarvioon vaikuttavien petosten yleisyyttä. Ne kertovat vain sen, kuinka monta mahdollista petostapausta jäsenvaltiot ja EU:n elimet havaitsivat.

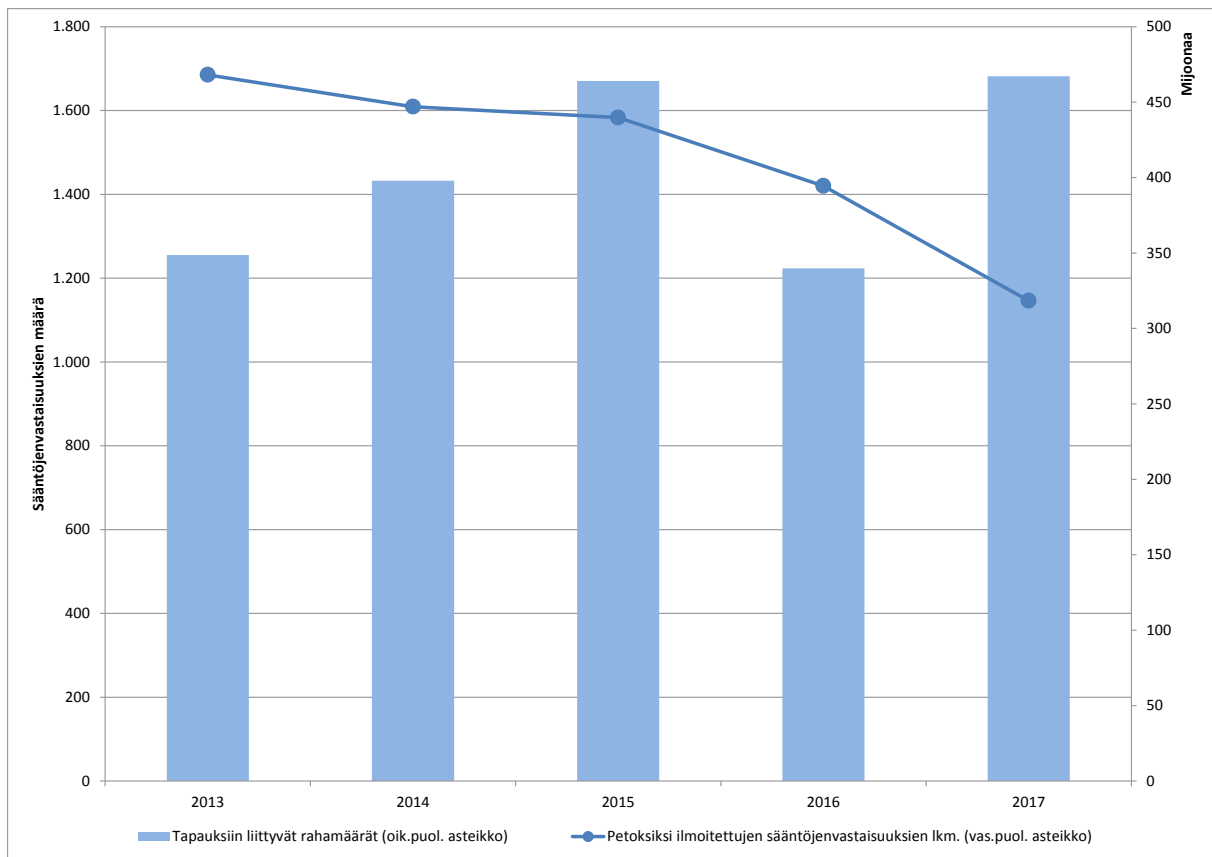
Vuonna 2017 ilmoitettiin petoksiksi 1 146 sääntöjenvastaisuustapausta (eli 7,5 % kaikista havaituista ja ilmoitetuista sääntöjenvastaisuuksista),³³ joihin liittyvä rahamäärä oli yhteensä 467 miljoonaa euroa ja jotka koskivat sekä menoja että tuloja (eli 18,1 % kokonaisrahamäärästä, jota sääntöjenvastaisuudet koskivat)³⁴, kuten Kaavio 3 osoittaa.

Vuonna 2017 ilmoitettujen petostapausten lukumäärä oli 19,3 prosenttia pienempi kuin vuonna 2016, kun taas tapauksiin liittyvät rahamäärät olivat 37,5 prosenttia suuremmat. Lukumäärä oli 23 prosenttia viiden vuoden (2013–2017) keskiarvoa pienempi ja 32 prosenttia pienempi kuin vuonna 2013. Taloudellinen vaikutus vaihtelee huomattavasti (ks. kaavio 4), sillä siihen voivat vaikuttaa yksittäiset tapaukset, joihin liittyy erittäin suuria rahamääriä.

³³ Tämä indikaattori on petoksen yleisyystaso (FFL). Ks. komission yksiköiden valmisteluasiakirja "Methodology regarding the statistical evaluation of reported irregularities for 2015" (Sääntöjenvastaisuuksien tilastollinen analyysi 2015) (SWD(2016) 237 final), 2.3.2 kohta.

³⁴ Tämä indikaattori on petoksen määrätaso (FAL). Ks. alaviitteessä 33 mainitun asiakirjan 2.3.3 kohta.

Kaavio 4: Petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet ja niihin liittyvät määrät vuosina 2013–2017

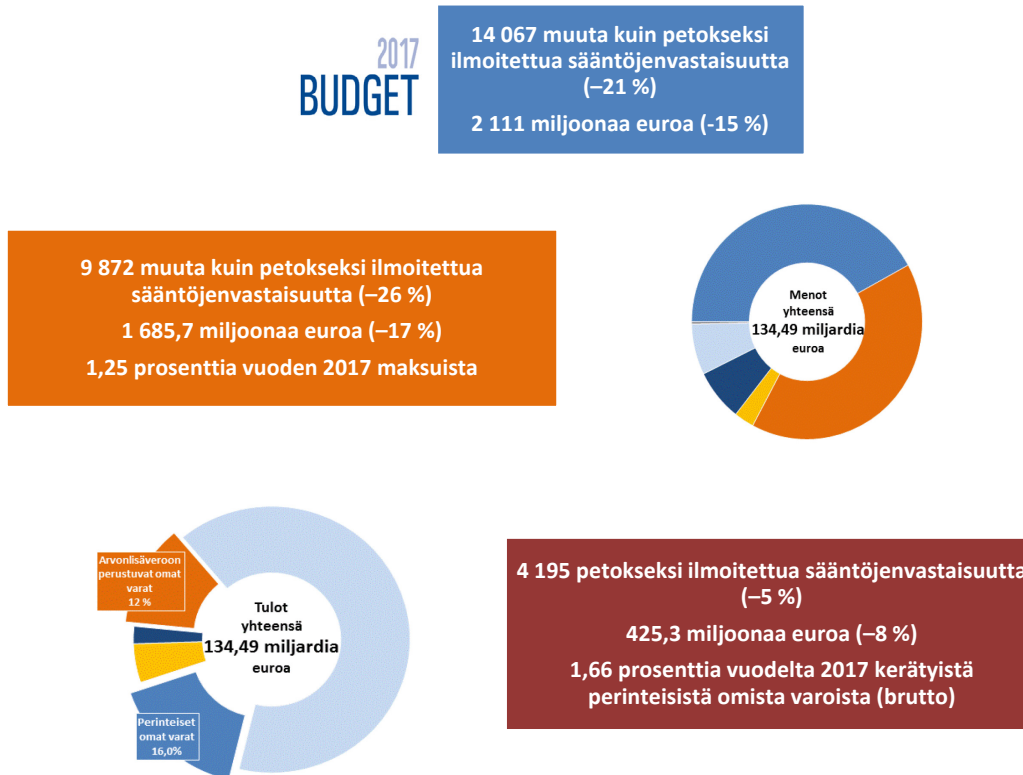

Liitteessä 1 esitetään kaikki vuonna 2017 petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet jäsenvaltioittain ja toimintaloikoittain.

2.5.2. Havaitut, muut kuin petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet

Vuonna 2017 komissiolle ilmoitettiin 14 067 muuta kuin petokseksi ilmoitettua sääntöjenvastaisuutta (20,9 % vähemmän kuin vuonna 2016). Määrä väheni kaikilla aloilla liittymisen valmistelua lukuun ottamatta. Tapauksiin liittyvät rahamäärät pienenevät noin 2,1 miljardilla eurolla, kuten Kaavio 5 osoittaa.

Kaavio 5: Muut kuin petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet vuonna 2017

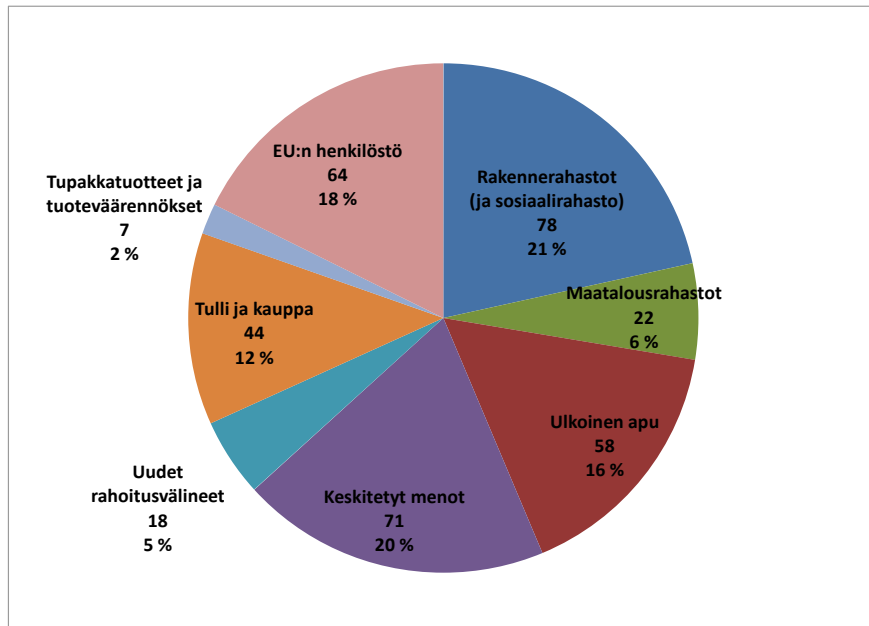

2.5.3. OLAFin tutkimukset

Vuonna 2017 OLAF aloitti 215 tutkimusta ja sai valmiiksi 197 tutkimusta ja suositteli takaisin perittäväksi yhteensä 3,1:tä miljardia euroa, joista 2,7 miljardia euroa liittyi tuloihin. Poikkeuksellisen suuri luku johtuu viime vuonna päätökseen saaduista tutkimuksista, jotka koskivat aliarvottamiseen liittyviä merkittäviä petoksia. Vuoden lopussa meneillään oli 362 tutkimusta.³⁵

³⁵ https://ec.europa.eu/anti-fraud/about-us/reports/olaf-report_en

Kaavio 6: Meneillään olleet tutkimukset vuoden 2017 lopussa toimintalohkoittain³⁶

³⁶ Edellisvuoden tapaan OLAFilla oli myös vuonna 2017 käsiteltävänä suhteellisen paljon Euroopan parlamenttiin liittyviä tapauksia. Vuonna 2017 tapaukset liittyivät yleensä Euroopan parlamentin varojen väärinkäyttöön kansallisten puolueiden toiminnan tukemiseksi, ja useat tutkimukset ovat edelleen kesken. Nämä tapaukset on kirjattu luokkaan "EU:n henkilöstö". Ks. OLAFin vuosikertomus 2017 (alaviite 35, s. 23).

3. PETOSTENTORJUNTAPOLITIIKKA, TOIMENPITEET JA TULOKSET – TULOT

3.1. EU:n toimielinten tulopuolen petostentorjuntatoimet

Torjuttaessa tulopuolen petoksia keskeistä on ripeä, oikea-aikainen ja täsmällinen tietojenvaihto. Tällä varmistetaan tarvittava koordinoitu luonteeltaan kansainvälisten petostapausten estämiseksi. EU torjuu petoksia ja muita sääntöjenvastaisuuksia näillä aloilla vahvistamalla lainsäädäntökehystä ja kansainvälisiä yhteistyösopimuksia, joilla varmistetaan

operatiivinen yhteistyö yhteisten tullioperaatioiden kautta ja helpotetaan arvonlisäveropetoksiin liittyvää tiedonvaihtoa.

Jäsenvaltiot ovat toteuttaneet kansallisia toimenpiteitä, joilla

- tarkastellaan uudelleen strategisia suunnitelmia, riskinarvioiteja ja indikaattoreita
- muutetaan toimivaltaisten yksiköiden organisaatiota
- parannetaan tiedonvaihtoa.

Kaavio 7: Tuloalueiden politiikan kohokohtia

Koordinointi, yhteistyö ja tiedonvaihto

11 OLAFin koordinoimaa yhteistä tullioperaatiota

Ehdotus arvonlisäveropetoksia koskevan asetuksen (EU) N:o 904/2010 muuttamisesta (neuvottelut kesken neuvostossa)

Keskinäistä avunantoa koskevat sopimukset EU:n ulkopuolisten maiden (Mercosur ja Azerbaidžan) kanssa

Petostentorjuntalauseke Japanin kanssa tehdyssä vapaakauppasopimuksessa

3.1.1. Keskinäinen hallinnollinen avunanto

3.1.1.1. Asetuksen (EY) N:o 515/97 43 b artiklan täytäntöönpano

Asetuksella (EU) 2015/1525³⁷, jolla muutettiin keskinäisestä hallinnollisesta avunannosta tulliasioissa annettua asetusta (EY) N:o 515/97³⁸, lisättiin uusi 43 b artikla, minkä vuoksi komission on arvioitava tarvetta laajentaa konttien liikkeistä saatujen tietojen (CSM) rekisteriä ja tuonti-, vienti- ja passitusrekisteriä sisällyttämällä niihin vientitiedot, rajoittumatta kuitenkaan valmisteveron alaisiin tavariin. Komission on myös arvioitava mahdollisuutta laajentaa kuljetusrekisterissä olevia tietoja sisällyttämällä niihin tiedot tavaroiden tuonnista, viennistä ja passituksesta maa- ja ilmateitse.

Komissio esitti alustavat päätelmänsä vuotta 2016 koskevassa PIF-kertomuksessa³⁹. Sen jälkeen komissio on jatkanut työtään ja saanut arvioinnin valmiiksi⁴⁰.

3.1.1.2. Petostentorjunnan tietojärjestelmä (AFIS)

Petostentorjunnan tietojärjestelmä on yläkäsitemalliksi OLAFin hallinnoimia, yhteisen teknisen infrastruktuurin alla toimivia petostentorjuntasovelluksia. Se on tärkeä tietotekninen väline monille viranomaisille ja muille käyttäjille, jotka ovat mukana EU:n taloudellisten etujen suojaamisessa. AFIS-järjestelmällä voidaan saavuttaa merkittäviä mittakaava- ja synergiaetuja monenlaisten tietoteknisten palvelujen ja välineiden kehittämisessä, ylläpidossa ja käytössä. Sen tavoitteena on

- auttaa jäsenvaltioiden ja EU:n toimivaltaisia viranomaisia vaihtamaan petoksiin liittyvää tietoa nopeasti ja turvallisesti

³⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/1525, annettu 9 päivänä syyskuuta 2015, jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta sekä jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten ja komission yhteistyöstä tulli- ja maatalousasioita koskevan lainsäädännön moitteettoman soveltamisen varmistamiseksi annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 515/97 muuttamisesta (EUVL L 243, 18.9.2015, s. 1).

³⁸ EYVL L 82, 22.3.1997, s. 1.

³⁹ Ks. COM(2017) 383 final, 3.1.1.2 kohta.

⁴⁰ Ks. tarkemmat tiedot alaviitteen 1 alakohdassa viitattuna komission yksiköiden valmisteluasiakirjasta.

- tallentaa ja analysoida aihetta koskevia tietoja.

Petostentorjunnan tietojärjestelmä käsittää seuraavat kaksi pääaluetta:

- keskinäinen avunanto tulliasioissa
- sääntöjenvastaisuusasioiden hallinnointi.

Vuoden 2017 lopussa AFIS-järjestelmässä oli 8 600 rekisteröityä loppukäyttäjää, jotka edustivat yli 1 800:aa toimivaltaista jäsenvaltioiden viranomaista, EU:n ulkopuolisia kumppanimaita, kansainvälisiä järjestöjä, komission yksiköitä sekä muita EU:n elimiä. AFIS-järjestelmän keskinäisen avunannon tietokannassa ja moduuleissa oli vuonna 2017 kirjattuna yhteensä 16 324 tapausta.

Sääntöjenvastaisuuksien hallinnointijärjestelmään (IMS), joka käyttää AFIS-järjestelmää, tuli 88 347 uutta sääntöjenvastaisuuksia koskevaa ilmoitusta jäsenvaltioilta ja ehdokasmailta.

Muutetulla asetuksella (EY) N:o 515/97 perustetut kaksi uutta tietoteknistä järjestelmää, CSM-rekisteri ja tuonti-, vienti- ja passitusrekisteri, otettiin käyttöön 1. syyskuuta 2016.

AFIS-järjestelmään vietiin 637 miljoonaa CSM-tietoa vuonna 2017. Tuonti-, vienti- ja passitusrekisteri sisältää tiedot tavaroiden

maahantuonnista ja passituksesta sekä valmisteveron alaisten tavaroiden viennistä. Järjestelmässä käsiteltiin noin 5,3 miljoonaa vienti-ilmoitusta ja niihin liittyvää viestiä.

AFIS-järjestelmän kautta varmistettiin suojattu pääsy tietoihin ja tietojenvaihto 11 yhteisessä tulliopeeraatioissa (ks. seuraava kohta).

Passitustietoja koskevaan tietokantaan (ATIS) tuli tiedot 22,5 miljoonasta uudesta passitusmenettelyssä olevasta lähetyksestä. Tiedot ovat saatavilla myös tuonti-, vienti- ja passitusrekisterissä.

3.1.1.3. Yhteiset tulliopeeraatiot

Yhteiset tulliopeeraatiot ovat jäsenvaltioiden ja EU:n ulkopuolisten maiden tulliviranomaisten toteuttamia koordinoituja, kohdennettuja ja kestoltaan rajattuja operatiivisia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on tavaroiden laittoman rajat ylittävän kaupan torjuminen.

Vuonna 2017 OLAF koordinoi ja tuki 11:tä yhteistä tulliopeeraatiota yhdessä jäsenvaltioiden kanssa sekä auttoi tiedon hankinnassa ja antoi teknistä, taloudellista ja logistista tukea.

Yhteiset tulliopeeraatiot oli kohdennettu erilaisiin uhkiin, kuten savukkeiden salakuljetukseen, tuloihin liittyviin petoksiin, väärennetyihin tuotteisiin, laittomaan rahaliikenteeseen ja huumausaineisiin. Kaavio 8 sisältöön yhteenvedon useimmista opeeraatioista.

Kaavio 8: Yhteiset tulliopeeraatiot vuonna 2017

Operaatio	Osallistuvat maat	Soveltamisala	Tulokset
Operaatio Renegade	Aasia–Eurooppa-kokous: kaikki jäsenvaltiot, Norja, 12 Aasian maata, Interpol, Europol, Maailman kauppajärjestön (WTO) alueellinen tiedonhankinnan yhteystoimisto	Väärennetyt tuotteet, erityisesti autojen varaosat	70 000 varaosaa, 400 000 muuta väärennettyä tuotetta, 56 miljoonaa savuketta (joihin liittyvien tullimaksujen ja verojen määrä oli yhteensä 12 miljoonaa euroa)
Operaatio Cerberus	27 jäsenvaltiota Europolin tuella	Käteisen ilmoittamatta jättämiset, rahanpesu ja terroritoimintaan osallistuvat rikollisjärjestöt	Takavarikoitiin 6,4 miljoonaa euroa
Operaatio Magnum II	Viron tullin koordinoima operaatio, johon osallistui 14 jäsenvaltiota, Europol ja Frontex	Tupakkatuotteiden salakuljetus maanteitse EU:n ulkopuolisista maista (Valko-Venäjältä, Ukrainasta ja Venäjältä)	Takavarikoitiin noin 20 miljoonaa savuketta
Octopus II	Järjestäjänä Ranskan tulli	Tuloihin liittyvät petokset	Arviointi kesken
Load, Lock Sea, Lucky ja Pascal	Koordinoijana Ranskan tulli	Alueellisia merivalvontaoperaatioita, joiden avulla pyrittiin havaitsemaan Atlantilla ja Välimerellä tapahtuvaa arkojen tuotteiden laittontaa kauppaa	Takavarikoitiin yli viisi tonnia hasista ja pidätettiin kymmenen henkilöä

Operaatio	Osallistuvat maat	Soveltamisala	Tulokset
Operaatio Postbox	Belgian, Saksan ja Ruotsin tullin johtama operaatio, joka kuului "tullit verkkorikollisuutta vastaan" -toimeen	Valmisteveroon liittyvät petokset sekä postitse ja pikalähettipalvelujen kautta lähetettyjen väärennetyjen tuotteiden, lääkkeiden ja huumeiden ja aseiden laiton kauppa	Yli 3 000 takavarikkoa, joissa takavarikoitiin tuhansia laittomia tuotteita, kuten lääkevalmisteita, huumausaineita, savukkeita, väärennetyjä tuotteita, suojeltuja lajeja ja aseita
Operaatio Darius	Järjestäjänä Alankomaiden tulli	Tiettyjen uusien psykoaktiivisten aineiden sekä väärennetyjen ja aliarvotettujen tuotteiden salakuljetus pikalähettipalveluiden kautta ja postitse	Yli 300 takavarikkoa
Yhteinen toiminta Hansa	Johtajana Yhdistyneen kuningaskunnan tulli yhteistyössä Europolin kanssa	Laittomien valmisteveron alaisten tuotteiden, pääosin savukkeiden, sisäinen liikkuvuus	Takavarikoitiin suuria määriä savukkeita ja muita tupakkatuotteita

3.1.2. Keskinäinen avunanto ja petostentorjuntaa koskevat määräykset kansainvälisissä sopimuksissa

Mercosurin (Argentiina, Brasilia, Paraguay ja Uruguay) ja Azerbaidžanin kanssa käydyt neuvottelut keskinäistä hallinnollista avunantoa koskevista määräyksistä saatettiin päätökseen asetuksen (EY) N:o 515/97 19 artiklan mukaisesti. Määräykset muodostavat oikeudellisen perustan petoksia ja muita sääntöjenvastaisuuksia koskevien tietojen vaihdolle. Tunisian ja Indonesian kanssa käytävissä neuvotteluissa edistyi hyvin.

EU edistyi myös meneillään olevissa neuvotteluissa petostentorjuntalausekkeen sisällyttämisestä vapaakauppasopimukseen Meksikon, Mercosurin, Chilen, Indonesian ja Tunisian kanssa ja teki sopimuksen Japanin kanssa.

3.1.3. Tupakkatuotteiden laittoman kaupan torjunta

Komissio antoi 12. toukokuuta 2017 edistymiskertomuksen⁴¹, jossa tarkastellaan alustavia tuloksia vuoden 2013 tiedonannosta *Savukkeiden salakuljetuksen ja tupakkatuotteiden muun laittoman kaupan tehokkaampi torjunta – Kokonaisvaltainen EU:n strategia*⁴², johon liittyi laaja toimintasuunnitelma.

Neuvoston päätelmät tupakkatuotteiden laittoman kaupan torjunnan tehostamisesta EU:ssa (annettu 7. joulukuuta 2017)⁴³ ja OLAFin

ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitean maaliskuussa 2018 järjestämä laittomia tupakkatuotteita käsitellyt sidosryhmäkonferenssi "Fighting illicit tobacco" tukevat komission työtä uuden laittomien tupakkatuotteiden torjuntaa koskevan toimintasuunnitelman laatimiseksi. Suunnitelman on määrä valmistua kesän 2018 lopulla.

Lisäksi EU ratifioi 24. kesäkuuta 2016 Maailman terveysjärjestön tupakoinnin torjuntaa koskevaan puitesopimukseen liitetyn lisäpöytäkirjan. Pöytäkirja tulee voimaan 25. syyskuuta 2018. Komissio edustaa EU:ta pöytäkirjan osapuolten ensimmäisessä kokouksessa lokakuussa 2018 ja on edelleen keskeisessä asemassa jäsenvaltioiden, naapurimaiden sekä tärkeimpien alkuperä- ja kauttakulkumaiden kannustamisessa ratifioimaan pöytäkirja ja panemaan se täytäntöön.

3.1.4. Arvonlisäveropetosten torjunta

Komissio antoi 30. marraskuuta 2017 jatkotoimena huhtikuussa 2016 julkaisemalleen arvonlisäveroa koskevalle toimintasuunnitelmalle⁴⁴ ehdotuksen hallinnollisesta yhteistyöstä arvonlisäverotuksen alalla annetun asetuksen (EU) N:o 904/2010 muuttamisesta⁴⁵. Neuvosto

⁴⁴ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle *Arvonlisäveroa koskeva toimintasuunnitelma: Kohti EU:n yhtenäistä arvonlisäveroaluetta – aika tehdä päätöksiä* (COM(2016) 148).

⁴⁵ Neuvoston asetus (EU) N:o 904/2010, annettu 7 päivänä lokakuuta 2010, hallinnollisesta yhteistyöstä ja petosten torjunnasta arvonlisäverotuksen alalla (EUVL L 268, 12.10.2010, s. 1).

⁴¹ COM(2017) 235 final.

⁴² COM(2013) 324 final.

⁴³ Neuvoston asiakirja 15638/17.

pääsi kesäkuussa 2018 poliittiseen yhteisymmärrykseen ehdotuksesta. Ehdotuksella pyritään parantamaan EU:n arvonlisäverojärjestelmän kykyä varautua petoksiin ja tukkimaan porsaanreikiä, jotka voivat johtaa laajamittaisiin arvonlisäveropetoksiin. Uusilla säännöillä pyritään lisäämään luottamusta jäsenvaltioiden välillä, jotta ne voivat vaihtaa aiempaa enemmän tietoja, ja tehostamaan yhteistyötä kansallisten veroviranomaisten ja lainvalvontaelinten välillä. Keskeisiä toimenpiteitä ovat seuraavat:

- jäsenvaltioiden välisen yhteistyön lujittaminen (esimerkiksi uusi tietotekninen järjestelmä tietojen käsittelyä ja riskianalyysijä varten Eurofiscin (EU:n petostentorjunnan asiantuntijoiden verkosto) puitteissa, yhteiset tarkastukset)
- Eurofisciin kuuluvien kansallisten veroviranomaisten ja EU:n lainvalvontaelinten (OLAF, Europol ja tuleva EPPO) välisen viestinnän ja tiedonvaihdon tehostaminen
- kansallisten vero- ja tulliviranomaisten välisen yhteistyön parantaminen tiettyjen maahantuontia EU:n ulkopuolelta koskevien tullimenettelyjen osalta, jotka ovat tällä hetkellä alttiita arvonlisäveropetoksille
- tiedonvaihdon vahvistaminen käytettyihin autoihin liittyvien arvonlisäveropetosten torjumiseksi.

3.2. Jäsenvaltioiden tulopuolen petostentorjuntatoimet

Kaksitoista jäsenvaltiota ilmoitti toteuttaneensa toimenpiteitä tulli- ja veropetosten torjumiseksi. Toimenpiteitä olivat muun muassa

- riski-indikaattoreiden tarkentaminen tuonti-ilmoitusten aliarvottamiseen puuttumiseksi⁴⁶
- kansallisen tullialan riskianalyysin uudelleentarkastelu ja mukana olevan käteisen määrän ilmoittamatta jättämisestä annettavan vähimmäissakkomaksun korottaminen⁴⁷
- sisäisen tullisuunnitelman laatiminen⁴⁸
- tullia ja valmisteveroa koskevien strategisten ja operatiivisten painopisteiden asettaminen⁴⁹ sekä
- sellaisen uuden tulliselvityksen jälkeen suoritettavan tarkastusmenetelmän

⁴⁶ Alankomaat, erityisesti tekstiilituotteiden kohdalla.

⁴⁷ Portugali.

⁴⁸ Suomi.

⁴⁹ Belgia.

käyttöönotto, jolla ulotetaan tarkastukset kaikkeen asianomaisen taloudellisen toimijan toimintaan⁵⁰.

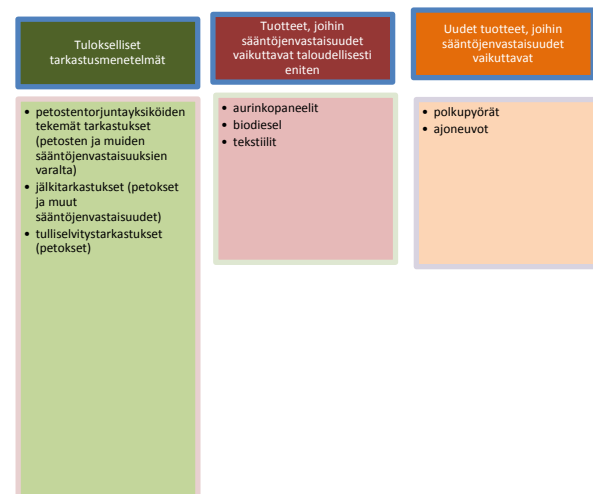
Kolme jäsenvaltiota toteutti toimenpiteitä, joilla varmistetaan EU:n omien varojen moitteeton maksu⁵¹ tai varojen entistä tehokkaampi takaisinperintä⁵² tai joilla torjutaan veropetoksia ja verovilppiä⁵³.

Kaksi jäsenvaltiota vahvisti tiettyjen elinten organisaation tai tarkisti sitä⁵⁴.

Yksi jäsenvaltio⁵⁵ käsitteli tarvetta parantaa kansainvälisten foorumien kautta vaihdettujen tietojen laatua ja lisätä tietojen määrää.

3.3. Havaittuja sääntöjenvastaisuuksia ja petoksia koskevat tilastot

Kaavio 9: Vuonna 2017 havaittujen ja ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien keskeiset mallit

⁵⁰ Italia.

⁵¹ Tanska.

⁵² Espanja.

⁵³ Slovenia.

⁵⁴ Saksa ja Kreikka.

⁵⁵ Ranska.

3.3.1. Havaitut petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet⁵⁶

Vuonna 2017 petoksiksi ilmoitettiin yhteensä 441 sääntöjenvastaisuutta. Tämä on 33 prosenttia viiden vuoden keskiarvoa vähemmän (vuosina 2013–2017 oli keskimäärin 658 sääntöjenvastaisuustapausta vuodessa). Tapauksiin liittyvien perinteisten omien varojen arvioitu ja todettu määrä (76 miljoonaa euroa) vuonna 2017 oli 28 prosenttia pienempi kuin viiden vuoden keskiarvo (106 miljoonaa euroa).

Yhdistyneessä kuningaskunnassa tehdyn aliarvottamispetoksen tutkimuksen yhteydessä käynnistettiin rikkomusmenettelyä valmisteleva vaihe maaliskuussa 2018 lähetetyllä virallisella ilmoituksella. Vaihe käynnistettiin ennätysajassa, koska Yhdistynyt kuningaskunta oli vuosien ajan jättänyt toteuttamatta asianmukaisia toimenpiteitä EU:n taloudellisten etujen suojelemiseksi ja kieltäytynyt palauttamasta EU:n talousarvion perinteisten omien varojen tappioita, jotka olivat aiheutuneet toimien puutteesta. Rikkomus kattaa ajanjakson vuodesta 2011 lähtien. Jos Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset eivät onnistu perimään takaisin maksamatta jääneitä tullimaksuja, Yhdistynyt kuningaskunta on taloudellisesti vastuussa asiaan liittyvistä perinteisistä omista varoista, joita ei ole saatettu EU:n talousarvion käyttöön.

Komissio esitti vuonna 2017 jo toista kertaa vuotuiseen toimintakertomukseen varauman, joka koskee Yhdistyneen kuningaskunnan EU:n talousarvion siirtämien perinteisten omien varojen täsmällisyyttä.

3.3.2. Havaitut, muut kuin petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet

Vuonna 2017 ilmoitettiin 4 195 muuta kuin petoksiksi ilmoitettua sääntöjenvastaisuutta, mikä on 8 prosenttia viiden vuoden keskiarvoa vähemmän (4 564 sääntöjenvastaisuutta vuodessa vuosina 2013–2017). Sääntöjenvastaisuuksiin liittyvien perinteisten omien varojen arvioitu ja todettu määrä oli vuonna 2017 yhteensä 425 miljoonaa euroa, mikä on 15 prosenttia viiden vuoden keskiarvoa (369 miljoonaa euroa) enemmän.

⁵⁶ Ks. lisätietoja sellaisten perinteisten omien varojen takaisinperinnästä, joihin kohdistuu petoksia ja muita sääntöjenvastaisuuksia, alaviitteen 1 alakohdassa ii mainitusta komission yksiköiden valmisteluasiakirjasta.

4. ALAKOHTAISET PETOSTENTORJUNTAPOLITIIKAT, TOIMENPITEET JA TULOKSET – MENOT

4.1. Jäsenvaltioiden alakohtaiset petostentorjuntapolitiikat ja useita menoaloja koskevat toimenpiteet

Jäsenvaltiot ilmoittivat useita toimenpiteitä, joissa käytetään samanaikaisesti useita rahastoja, pääosin Euroopan rakenne- ja investointirahastoja (ERI-rahastoja)⁵⁷. Osa toimenpiteistä ulottuu muihin yhteistyössä hallinnoitaviin rahastoihin, kuten turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoon (AMIF), vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahastoon (FEAD) ja Euroopan globalisaatiorahastoon (EGR). Toimenpiteet ovat luonteeltaan ja tarkoitukseltaan hyvin erilaisia ja vaihtelevat menettelyjen yksinkertaistamisesta rahoitusoikaisuajajärjestelmän uudelleentarkasteluun ja riskianalyysistä monialaisia kysymyksiä käsitteleviin koulutuskursseihin⁵⁸.

4.2. Maatalous – alakohtaiset petostentorjuntapolitiikat, toimenpiteet ja tulokset

4.2.1. Maatalous – Jäsenvaltioiden petostentorjuntatoimet

Yhdeksän jäsenvaltiota ilmoitti toteuttaneensa erityisesti maataloutta koskevia petostentorjuntatoimia. Kolme jäsenvaltiota keskittyi tukikelpoisuusstandardien luomiseen keinotekoisesti⁵⁹. Muita toimenpiteitä olivat

- pakollinen petostentorjuntakoulutus ja maaseudun kehittämiseen liittyvä petostentorjuntastrategia⁶⁰
- sääntöjenvastaisuuksien ehkäisy avustuksia ja tukia myönnettäessä⁶¹
- hankintasääntöihin ja kustannusten kohtuullisuuden arviointiin perustuvat tarkastukset⁶²
- sääntöjenvastaisuuksien hallinnointijärjestelmän kautta ilmoitettujen

⁵⁷ ERI-rahastot kattavat laajalti maatalous-, kalatalous- ja koheesiopolitiikan.

⁵⁸ Ks. täydellinen yhteenveto alaviitteen 1 alakohdassa i mainitun komission yksiköiden valmisteluasiakirjan 5.1 kohdassa.

⁵⁹ Saksa, Liettua ja Kypros.

⁶⁰ Unkari.

⁶¹ Slovakia.

⁶² Alankomaat.

tietojen ajantasaisuuden ja laadun parantaminen⁶³

- ulkoisen ja sisäisen tarkastusjärjestelmän uudelleentarkastelu havaitun huijauksen johdosta⁶⁴ sekä
- menettelyjen uudelleentarkastelu merkitsemiskäytäntöjen, riski-indikaattoreiden käytön ja lainvalvontaviranomaisten kanssa tehtävän yhteistyön kaltaisilla aloilla⁶⁵.

4.2.2. *Maatalous – Havaittuja sääntöjenvastaisuuksia ja petoksia koskevat tilastot*

Yhteinen maatalouspolitiikka (YMP) koostuu kahdesta pääosasta:

- suorasta tuesta eli suorista maksuista viljelijöille ja markkinatukitoimista, jotka rahoitetaan Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto, noin 80 % YMP:n määrärahoista)
- maaseudun kehittämisestä, joka rahoitetaan pääosin Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto, loput 20 % YMP:n määrärahoista).

Maataloustukirahastossa noudatetaan vuosittaista täytäntöönpanoa, kun taas maaseuturahastosta rahoitetaan monivuotisia ohjelmia.

Nämä erot vaikuttavat jäsenvaltioiden viiden viime vuoden aikana havaitsemien ja ilmoittamien sääntöjenvastaisuuksien suuntaukseen: suoran tuen suuntaus on ollut vakaa ja tasainen, kun taas maaseudun kehittämisen suuntaus muodostaa käyrän, jonka huippukohta oli vuonna 2015. Sääntöjenvastaisuuksien analyysi vahvistaa, että markkinatukitoimiin ja maaseudun kehittämisinvestointeihin liittyy suurempi riski⁶⁶.

4.2.2.1. *Havaitut petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet*

Vuosina 2013–2017 petoksen yleisyystaso (FFL) on noin 11 prosenttia ja petoksen määrätaso (FAL) 25 prosenttia. Molemmat indikaattorit, ja

erityisesti FAL, olivat korkeampia suoran tuen kuin maaseudun kehittämisen kohdalla.

Absoluuttisina lukuina suurin osa havaituista mahdollisista petoksista kohdistui maaseudun kehittämiseen, mutta suoraan tukeen liittyneiden tapausten yhteisrahamäärä oli suurempi ja kasvoi huomattavasti vuonna 2017. Suoran tuen johtoasema taloudellisesta näkökulmasta johtui muutamasta markkinatoimia koskevasta tapauksesta, joihin liittyi erittäin suuria rahamääriä. Markkinatoimia koskeviin mahdollisiin petoksiin liittyvä keskimääräinen rahamäärä oli kuitenkin maaseudun kehittämiseen liittyviä tapauksia suurempi, vaikka näitä poikkeuksellisia tapauksia ei otettaisi huomioon. Suoria maksuja koskeviin mahdollisiin petoksiin liittyvä keskimääräinen rahamäärä oli pienempi kuin maaseudun kehittämiseen liittyvissä tapauksissa, ja se pieneni vuonna 2017.

Petosten havaitsemisaste oli maaseudun kehittämisen kohdalla korkeampi kuin suoran tuen kohdalla kokonaisuudessaan. Havaitsemisaste oli kuitenkin korkeimmillaan (1,17 %) markkinatoimien kohdalla. On kuitenkin pidettävä mielessä, että tähän vaikuttavat suuresti muuttamat tapaukset, joihin liittyvät rahamäärät olivat poikkeuksellisen suuria. Tärkeimmät asiaan liittyvät markkinatoimet olivat hedelmät ja vihannekset, sianliha, kananmunat ja siipikarja, mehiläisten pito ja muut eläinkunnan tuotteet sekä viiniviljelyalan tuotteet.

Niiden tapausten osuus, joita ei oteta käsiteltäväksi, on suurempi maatalouden kuin koheesiopolitiikan alalla. Oikeusviranomaiset vaikuttavat olevan vähemmän halukkaita nostamaan syytteen maatalousalan väitetyistä rikoksista.

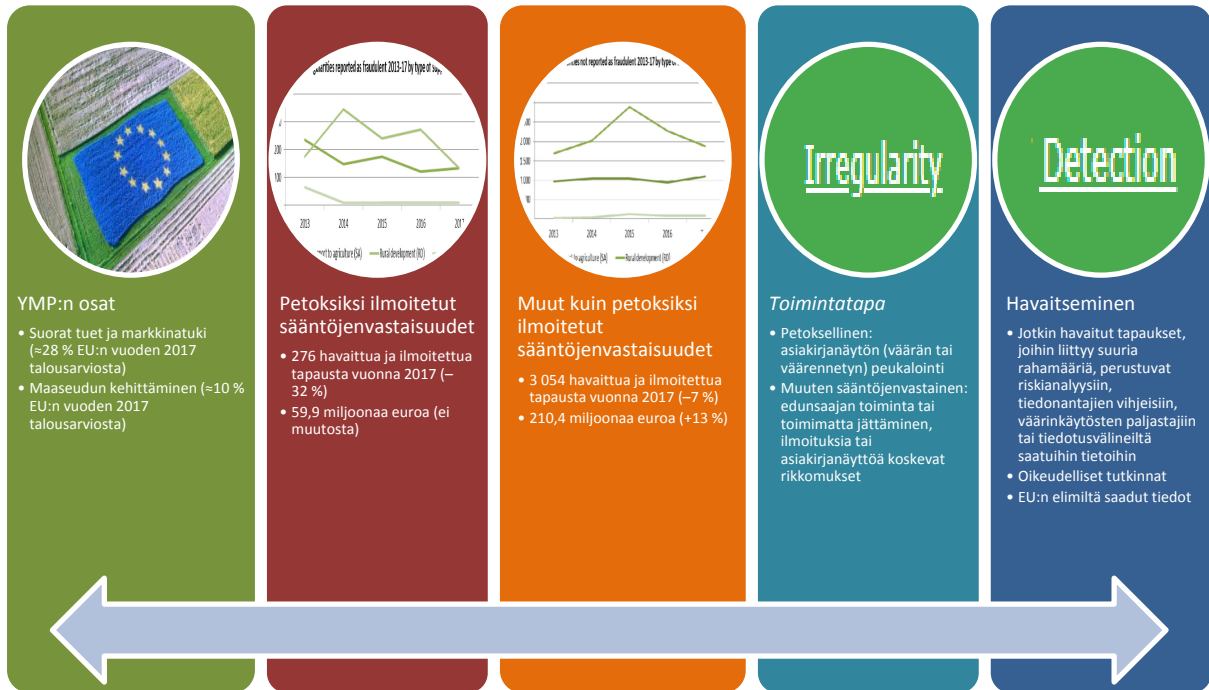
⁶³ Itävalta.

⁶⁴ Luxemburg.

⁶⁵ Puola.

⁶⁶ Kaikki tässä kohdassa esitetyt arviot perustuvat alaviitteen 1 alakohdassa ii mainitun komission yksiköiden valmisteluasiakirjan luvun 3 sisältämiin yksityiskohtaisiin tuloksiin.

Kaavio 10: Maatalouspolitiikka – keskeiset tosiseikat ja luvut

4.2.2.2. Havaitut, muut kuin petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet

Kohdassa 4.2.2 kuvattuja malleja voidaan soveltaa yleisesti myös muihin kuin petoksiksi ilmoitettuihin sääntöjenvastaisuuksiin. Maaseudun kehittämiseen liittyvät sääntöjenvastaisuudet ovat vallitsevia sekä lukumäärällisesti että yhteisrahamäärien osalta. Keskimääräinen rahamäärä on kuitenkin suurempi suoraan tukeen liittyvissä tapauksissa ja kasvoi entisestään vuonna 2017. Myös sääntöjenvastaisuuksien osalta muutamat markkinatoimia koskevat tapaukset, joihin liittyi suuria rahamääriä, nostivat keskiarvoa. Markkinatoimia koskeviin muihin sääntöjenvastaisuuksiin kuin petoksiin liittyvä keskimääräinen rahamäärä oli vuosina 2013–2017 kuitenkin maaseudun kehittämiseen liittyviä tapauksia suurempi, vaikka näitä poikkeuksellisia tapauksia ei otettaisi huomioon. Suoria maksuja koskeviin muihin sääntöjenvastaisuuksiin kuin petoksiin liittyvä keskimääräinen rahamäärä oli pienempi kuin maaseudun kehittämiseen liittyvissä tapauksissa ja on pienenemään päin.

Useimmin toistuvia muita kuin petoksiksi havaittuja ja ilmoitettuja sääntöjenvastaisuuksia ovat maksupyyntöjä tai asiakirjanäyttöä koskevat rikkomukset, ja myös useita väärennystapauksia on ilmoitettu. Näitä tapauksia ei kuitenkaan luokitella petoksiksi⁶⁷.

Sääntöjenvastaisuuksien havaitsemisaste oli maaseudun kehittämisen kohdalla korkeampi kuin suoran tuen kohdalla kokonaisuudessaan. Markkinatoimien osalta havaitsemisaste oli kuitenkin 1,39 prosenttia, mikä on koko politiikan alan korkein lukema. Myös tässä tapauksessa lukuihin vaikuttavat muutamat tapaukset, joihin liittyy suuria rahamääriä.

Kaavio 11: Markkinatoimet, joihin kohdistuu sääntöjenvastaisuuksia (petoksia ja muita sääntöjenvastaisuuksia) eniten

⁶⁷ Tämä koskee pääasiassa Italiaa. Näiden sääntöjenvastaisuuksien luokitusta voidaan muuttaa

myöhemmin, ja tällainen toimintatapa voi liittyä meneillään olevien tutkimusten valmisteluvaiheeseen.

4.3. Koheesiopolitiikka ja kalatalous – alakohtaiset petostentorjuntapolitiikat, toimenpiteet ja tulokset

4.3.1. Koheesiopolitiikka ja kalatalous – Jäsenvaltioiden petostentorjuntatoimet

Koheesiopolitiikka ja kalatalous olivat politiikan aloja, joille jäsenvaltiot kohdistivat eniten toimenpiteitä vuonna 2017.

Kahdeksan jäsenvaltiota ilmoitti sisällyttäneensä ARACHNE-välineen hallinnointijärjestelmäänsä⁶⁸, ottaneensa käyttöön julkisia hankintoja koskevia tietoteknisiä välineitä⁶⁹ tai tietokonepohjaisen kirjanpitojärjestelmän⁷⁰ tai tehneensä parannuksia edunsaajatietojärjestelmäänsä⁷¹. Neljä jäsenvaltiota otti käyttöön petosriskin arviointivälineen⁷² tai kehitti riskianalyysin talousrikoksia varten⁷³.

Neljä jäsenvaltiota toteutti sääntöjenvastaisuuksien hallinnointia tai niistä ilmoittamista koskevia toimenpiteitä⁷⁴. Kolme jäsenvaltiota toteutti yhtä rahastoa koskevia erityistoimenpiteitä⁷⁵. Muut toimenpiteet koskivat eturistiriitoja⁷⁶, varmennusmenettelyn käyttöönottoa⁷⁷ ja petostentorjuntakoulutusta⁷⁸.

Kaavio 12: Koheesiopolitiikka ja kalatalous – keskeiset tosiseikat ja luvut

⁶⁸ Belgia, Bulgaria, Luxemburg, Alankomaat ja Yhdistynyt kuningaskunta.

⁶⁹ Puola.

⁷⁰ Slovenia.

⁷¹ Suomi.

⁷² Saksa, Kypros ja Luxemburg.

⁷³ Ruotsi.

⁷⁴ Bulgaria, Kroatia, Tanska ja Malta.

⁷⁵ Saksa (Euroopan sosiaalirahasto, ESR), Irlanti (ESR) ja Italia (Euroopan meri- ja kalatalousrahasto, EMKR).

⁷⁶ Belgia.

⁷⁷ Itävalta.

⁷⁸ Suomi.

4.3.2. Koheesiopolitiikka ja kalatalous – havaittuja sääntöjenvastaisuuksia ja petoksia koskevat tilastot

Verrattuna muihin toimintaloikiin koheesiopolitiikan analysointi on monimutkaisempaa, koska saadut tiedot (ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet) liittyvät eri ohjelmakausiin, joita koskevat osin erilaiset säännöt.

Suuntauksiin vaikuttaa merkittävästi myös se, että ohjelmakaudet ovat monivuotisia. Varojen hallinnoinnin samankaltaisuuden vuoksi kalataloutta ja koheesiopolitiikkaa analysoidaan yhdessä.

Koheesi- ja kalatalouspolitiikkaan liittyvien ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien lukumäärä oli korkeimmillaan vuonna 2015 ohjelmasyklin vaiheen mukaisesti.

Vuonna 2017 ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet koskevat neljää eri ohjelmakautta; suurin osa (94 %) koskee ohjelmakautta 2007–2013 ja vain 570 (alle 2 %) ohjelmakautta 2014–2020⁷⁹. Täytäntöönpanosykin mukaisesti ohjelmakauteen 2014–2020 liittyvistä tapauksista ilmoittaminen alkoi käytännössä vuonna 2016 ja lisääntyi vuonna 2017. Saatavilla olevat tiedot eivät vielä riitä luotettavaan analyysiin.

Koska suurin osa ilmoitetuista sääntöjenvastaisuuksista liittyy ohjelmakauteen 2007–2013, analyysi keskittyy pääosin koko kyseisen ohjelmakauden sykliin.

4.3.2.1. Havaitut petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet

Mahdollisten petosten lukumäärä jatkoi vähenemistään vuoden 2015 huippulukemista, kun taas tapauksiin liittyvät rahamäärät kasvoivat (tämä johtui pääosin ohjelmakauteen 2007–2013 liittyvistä sääntöjenvastaisuuksista).

Mahdolliset petokset vaikuttivat eniten muun muassa painopistealoihin ”tutkimus ja teknologinen kehittäminen” sekä ”liikenne”. Tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen alalla yleisimpiä ilmoitettuja mahdollisia petoksia ja muita sääntöjenvastaisuuksia olivat sopimusmääräysten rikkomiset. Myös julkisia hankintoja koskevien sääntöjen rikkomuksia ilmoitettiin, mutta harva näistä tapauksista ilmoitettiin petokseksi. Ammattitietikkaa ja rehellisyyttä koskevia rikkomuksia ilmoitettiin hyvin vähän, mutta suurin osa niistä luokiteltiin mahdollisiksi petoksiksi. Suurimpaan osaan näistä tapauksista liittyi eturistiriita tai ne kuuluivat luokkaan ”muut”.

⁷⁹ Kaikki tässä kohdassa esitetyt arviot perustuvat alaviitteen 1 alakohdassa ii mainitun komission yksiköiden valmisteluasiakirjan luvun 4 sisältämiin yksityiskohtaisiin tuloksiin.

Kaavio 13: Painopiste ohjelmakaudessa 2007–2013

Ohjelmakausi 2007–2013	
Petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet <ul style="list-style-type: none"> • 1 934 – 1,46 miljardia euroa • Havaitsemisaste 0,44 prosenttia (suurin lähentymistavoitetta edistävien ja kalataloutta koskevien ohjelmien kohdalla, pienin Euroopan alueellista yhteistyötä koskevien ohjelmien kohdalla) • painopisteet, joihin tapaukset vaikuttivat eniten: tutkimus ja teknologinen kehittäminen, liikenne, matkailu 	Muut sääntöjenvastaisuudet <ul style="list-style-type: none"> • 37 869 – 8,46 miljardia euroa • Havaitsemisaste 2,53 prosenttia (suurin lähentymistavoitetta edistävien ja kalataloutta koskevien ohjelmien kohdalla, pienin Euroopan alueellista yhteistyötä koskevien ohjelmien kohdalla) • painopisteet, joihin tapaukset vaikuttivat eniten: tutkimus ja teknologinen kehittäminen, liikenne, matkailu

Liikenteen painopistealalla yleisimpiä ilmoitettuja mahdollisia petoksia olivat täydentäviin asiakirjoihin liittyvät rikkomukset. Eniten ilmoitettiin julkisia hankintoja koskevien sääntöjen rikkomuksia, mutta nämä tapaukset ilmoitettiin harvoin mahdollisiksi petoksiksi. Tilanne oli päinvastainen ammattietiiikkaa ja rehellisyyttä koskevien rikkomusten kohdalla: ne olivat harvinaisia, mutta lähes kaikkiin tapauksiin liittyi mahdollinen petos. Ne kuuluivat luokkaan eturistiriidat, lahjonta tai ”muut”.

Todettujen petosten osuus oli suurempi ja tapausten, joita ei otettu käsiteltäväksi, osuus oli pienempi koheesiopolitiikan kuin maatalouspolitiikan alalla.

4.3.2.2. Havaitut, muut kuin petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet

Muiden kuin petoksiksi ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien lukumäärä noudattaa edellä kuvattua yleissuuntausta. Rahamäärät olivat suurimmillaan vuonna 2016, minkä jälkeen ne pienenevät hitaammin kuin tapausten lukumäärä. Tämän seurauksena ohjelmakautta 2007–2013 koskeissa tapauksissa rahamäärät olivat keskimäärin suurempia, mikä voi johtua aiempaa paremmasta kohdentamisesta tai olla sattumaa.

4.4. Välillinen hallinnointi (liittymisen valmistelu) – alakohtaiset petostentorjuntapolitiikat, toimenpiteet ja tulokset

4.4.1. Välillinen hallinnointi (liittymisen valmistelu) – havaittuja sääntöjenvastaisuuksia ja petoksia koskevat tilastot

Välilliseen hallinnointiin liittyvien sääntöjenvastaisuuksien analyysi keskittyy liittymistä valmisteleviin välineisiin.

Ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet koskevat edelleen kahta pääjaksoa. Nämä olivat

- vuosien 2004 ja 2007 liittymisaaltojen valmisteluun tähtäävät liittymistä valmistelevat tukiohjelmat 2000–2006, jotka ovat asteittain päättymässä (vuonna 2017 ilmoitettiin vain viisi liittymistä valmistelevaan tukeen liittyvää sääntöjenvastaisuutta, joihin liittyvä rahamäärä oli 0,1 miljoonaa euroa) sekä
- vuosien 2007–2013 liittymistä valmisteleva tukiväline, jonka kohdalla ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien lukumäärä pysyi lähes muuttumattomana vuodesta 2016 (114 tapausta, joihin liittyvä rahamäärä oli 17,3 miljoonaa euroa).

Liittymistä valmistelevan tuen osalta petokseksi havaittiin ja ilmoitettiin vain yksi sääntöjenvastaisuus. Liittymistä valmistelevan tukivälineen kohdalla petoksiksi ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien lukumäärä putosi 17:ään (vuonna 2016 tapauksia oli 22), mutta niihin liittyvä rahamäärä kasvoi 3,1 miljoonaan euroon (0,7 miljoonasta eurosta). Pääasiallinen ala on edelleen maaseudun kehittämistuki.

4.5. Välitön hallinnointi – alakohtaiset petostentorjuntapolitiikat, toimenpiteet ja tulokset

4.5.1. Välitön hallinnointi – havaittuja sääntöjenvastaisuuksia ja petoksia koskevien tilastot

Välittömän hallinnoinnin tilastot perustuvat komission yksiköiden perintämääräyksiin, jotka kirjataan komission suoriteperusteiseen kirjanpitojärjestelmään.

4.5.1.1. Havaitut petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet

Vuonna 2017 suoriteperusteiseen kirjanpitojärjestelmään kirjattiin 65 perintäkohdetta, jotka luokiteltiin

petoksiksi⁸⁰, ja niiden osuus oli 7,33 miljoonaa euroa. Kun tätä määrää verrataan todellisuudessa maksettujen varojen kokonaismäärään, havaitsemisaste on 0,03 prosenttia eli viiden vuoden keskiarvon tuntumassa.

4.5.1.2. Havaitut, muut kuin petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet

Muiden kuin petoksiksi ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien osalta vuonna 2017 kirjattiin 1 585 perintäkohdetta, joiden arvo oli yhteensä 64,15 miljoonaa euroa. Viiden vuoden aikana sääntöjenvastaisuuksien havaitsemisaste pysyi vakaana noin 0,5 prosentissa.

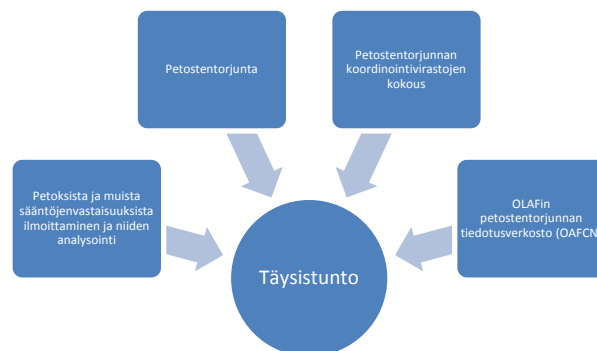
5. TAKAISINPERINTÄ JA MUUT ENNALTAEHKÄISEVÄT JA KORJAAVAT TOIMENPITEET

Takaisinperintää, rahoitusoikaisuja ja muita ennaltaehkäiseviä ja korjaavia toimenpiteitä (maksujen keskeyttämiset ja lykkäämiset) koskevat yksityiskohtaiset tiedot julkaistaan vuotuisessa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa, joka sisältää vuodesta 2016 alkaen komission tiedonannon Euroopan parlamentille, neuvostolle ja tilintarkastustuomioistuimelle EU:n talousarvion suojaamisesta⁸¹.

6. YHTEISTYÖ JÄSENVALTIOIDEN KANSSA

Petollisen menettelyn torjunnan yhteensovittamista käsittelevä neuvoa-antava komitea (COCOLAF) kokoaa yhteen komission (OLAF) ja jäsenvaltioiden asiantuntijat. Se on foorumi, jolla keskustellaan petostentorjunnan keskeisistä tapahtumista ja SEUT-sopimuksen 325 artiklan 5 kohdan mukaisesti tämän kertomuksen valmistelusta. Komitea tekee työtään neljässä työryhmässä ja täysistunnossa (ks. Kaavio 14).

Kaavio 14: COCOLAFin rakenne ja alaryhmät

Kaksi alaryhmää laati vuonna 2017 ohjeasiakirjan:

- Ilmoittamis- ja analysointialaryhmä: "Käsikirja sääntöjenvastaisuuksien ilmoittamisvaatimuksesta", jossa annetaan yleisohjeita jäsenvaltioiden sääntöjenvastaisuuksien ilmoittamiseen ohjelmakaudella 2014–2020
- Petostentorjunta-alaryhmä: "Julkisiin hankintoihin liittyvät petokset: varoittavia merkkejä ja parhaita käytäntöjä", jossa esitellään lukuisia esimerkitapauksia, varoittavia merkkejä, ratkaisuja ja parhaita käytäntöjä, jotka on luokiteltu aihepiireittäin tarjouskilpailumenettelyn vaiheen mukaan.

Petostentorjunnan koordinoituvirastot (AFCOS) tapaavat vuosittain OLAFin toimiessa kokouksen puheenjohtajana. Vuonna 2017 koordinoituvirastojen edustajien vuotuisessa kokouksessa keskusteltiin OLAFin tutkintayhteistyöstä erityisesti paikan päällä tehtävien tarkastusten ja digitaalisten rikosteknisten tutkimusten yhteydessä. Muita keskustelunaiheita olivat

- koordinoituvirastojen asema
- viimeaikainen poliittinen kehitys
- AFIS-järjestelmän sähköpostin käyttäminen tapauksiin liittyvään yhteydenpitoon OLAFin ja koordinoituvirastojen välillä.

OLAFin petostentorjunnan tiedotusverkosto (OAFCN) kokoaa yhteen OLAFin operatiivisten kumppaneiden tiedotuksesta vastaavat virkamiehet ja tiedottajat jäsenvaltioista. Se on keskeisessä asemassa tiedotettaessa EU:n kansalaisille petosten uhasta sekä kansallisten ja EU:n viranomaisten yhteisistä toimista uhan torjumiseksi.

⁸⁰ Järjestelmässä näihin viitataan OLAFin ilmoittamina tapauksina.

⁸¹ Vuotuinen hallinto- ja tuloksellisuuskertomus on osa EU:n talousarvion integroitua talous- ja tilinpäätösraportointipakettia (COM(2018)457 final). Tulopuolen takaisinperinnästä annetaan tietoja myös komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa "Statistical evaluation of irregularities reported in 2017" (Vuonna 2017 ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien tilastollinen analyysi).

OLAF teki vuonna 2017 Italian *Carabinieri* ja *Direzione Nazionale Antimafia e Antiterrorismon* kanssa sopimukset hallinnollisista yhteistyöjärjestelyistä, joilla helpotetaan tutkintayhteistyötä.

Jäsenvaltiot ja komissio keskustelivat petostentorjunnan kysymyksistä neuvoston petostentorjuntatyöryhmän (GAF) kokouksissa. Vuonna 2017 pidettiin neljä petostentorjuntatyöryhmän kokousta: kaksi Maltan puheenjohtajakaudella ja kaksi Viron puheenjohtajakaudella.

7. VARHAISHAVAIN- JA POISSULKEMISJÄRJESTELMÄ

Varhaishavainta- ja poissulkemisjärjestelmän tavoitteena on vahvistaa EU:n taloudellisten etujen suojaamista. Järjestelmällä varmistetaan

- sellaisten talouden toimijoiden varhainen havaitseminen, jotka aiheuttavat riskin unionin taloudellisille eduille
- epäluotettavan talouden toimijan poissulkeminen niin, ettei se voi enää saada EU:n varoja, ja/tai taloudellisten seuraamusten määrääminen epäluotettavalle talouden toimijalle
- vakavimmissa tapauksissa poissulkemista ja/tai taloudellisia seuraamuksia koskevien tietojen julkistaminen komission verkkosivustolla varoittavan vaikutuksen vahvistamiseksi.

Vuonna 2016 perustetun järjestelmän avulla parannetaan merkittävästi hallinnollisia seuraamuksia koskevien sääntöjen soveltamista perusoikeuksien, riippumattomuuden ja avoimuuden suhteen. Jos kansallista lopullista tuomiota tai mahdollista lopullista hallinnollista päätöstä ei ole saatavilla, EU:n toimielimet, virastot ja elimet voivat nyt päättää seuraamusten määräämisestä epäluotettaville talouden toimijoille vasta saatuaan suositusten⁸² uudelta elintenväliseltä keskitetyltä tutkintaelimeltä⁸³.

Tutkintaelimellä ei ole tutkintavaltuuksia. Periaatteessa tutkintaelin perustaa arviointinsa tosiseikkoihin ja tuloksiin, jotka ovat peräisin Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tai OLAFin tarkastuksista tai tutkimuksista tai sisäisestä tarkastuksesta taikka muusta

⁸² Varainhoitoasetuksen 106 artiklan 1 kohdan c-f alakohdassa tarkoitettut tapaukset (eli ammatin harjoittamiseen liittyvä vakava virhe, petos, vakava sopimusvelvoitteiden rikkominen tai sääntöjenvastaisuudet).

⁸³ Varainhoitoasetuksen 108 artiklan 5–10 kohdassa säädetty tutkintaelin.

toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän⁸⁴ toimivaltuuksiensa puitteissa tekemästä tarkastuksesta tai valvonnasta. Tutkintaelin koostuu riippumattomasta pysyvästä korkea-arvoisesta puheenjohtajasta⁸⁵, kahdesta pysyvästä jäsenestä, jotka edustavat järjestelmästä vastaavaa komissiota, ja yhdestä tilapäisestä jäsenestä, joka edustaa suositusten pyytävän yksikön tulojen ja menojen hyväksyjää. Tutkintaelin kunnioittaa asianomaisen talouden toimijan puolustautumisoikeutta ja soveltaa suhteellisuusperiaatetta⁸⁶.

Vuonna 2017 eri hyväksyjät osoittivat tutkintaelimelle sen pysyvän sihteeristön kautta 11 tapausta, jotka liittyivät 11:een talouden toimijaan. Näistä tapauksista kymmenen oli peräisin komissiolta ja yksi yhteisyritykseltä, joka panee täytäntöön EU:n julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuutta. Tämä kertomus kattaa myös neljä muuta pysyväälle sihteeristölle vuonna 2016 osoitettua tapausta, jotka koskevat neljää talouden toimijaa, koska tapaukset esiteltiin tutkintaelimelle vuonna 2017⁸⁷.

Komission on myös ilmoitettava tulojen ja menojen hyväksyjien päätöksistä seuraavissa asioissa⁸⁸:

- Toimijoita ei suljeta menettelyn ulkopuolelle, jotta varmistetaan palvelun jatkuvuus rajoitetun ajan ja kunnes asianomaiset talouden toimijat toteuttavat korjaavia toimenpiteitä.
- Komission verkkosivustolla ei julkaista tietoja hallinnollisista seuraamuksista joko tutkinnan luottamuksellisuuden suojaamiseksi tai suhteellisuusperiaatteen noudattamiseksi luonnollisen henkilön kohdalla.

Tulojen ja menojen hyväksyjät eivät antaneet tällaisia päätöksiä vuonna 2017.

⁸⁴ Tulojen ja menojen hyväksyjä voi olla EU:n toimielinten, virastojen tai muiden elinten palveluksesta.

⁸⁵ Puheenjohtajan lisäksi tutkintaelimellä on riippumaton pysyvä korkea-arvoinen varapuheenjohtaja.

⁸⁶ Ks. lisätietoja tutkintaelimestä alaviitteen 1 alakohdassa v mainitusta komission yksiköiden valmisteluasiakirjasta.

⁸⁷ Tutkintaelin oli antanut 30. kesäkuuta 2018 mennessä 31 suositusta. Ks. yksityiskohtaiset tiedot alaviitteen 1 alakohdassa v mainitusta komission yksiköiden valmisteluasiakirjasta ja sen liitteistä.

⁸⁸ Tiedot alaviitteen 1 alakohdassa v mainitussa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa.

8. JATKOTOIMET EUROOPAN PARLAMENTIN ANTAMAAN PÄÄTÖSLAUSELMAAN VUOSIKERTOMUKSESTA 2016

Euroopan parlamentti antoi 3. toukokuuta 2018 päätöslauselman komission vuosikertomuksesta 2016 Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaamisesta – petostentorjunta⁸⁹. Komissio pitää päätöslauselmaa myönteisenä ja panee merkille parlamentin antaman tunnustuksen komission petostentorjuntatyölle. Komissio voi ryhtyä toimiin useiden päätöslauselmassa esiin nostettujen kysymysten johdosta, erityisesti OLAFin ja EPPOn tiiviin yhteistyön osalta. Komissio esittää päätöslauselmasta yksityiskohtaisempia huomioita parlamentille myöhemmin tänä vuonna toimitettavassa virallisessa vastauksessa.

9. JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET

Oikeudellisia ja hallinnollisia toimia petosten ja muiden sääntöjenvastaisuuksien torjumiseksi ja EU:n taloudellisten etujen suojaamiseksi on mukautettava jatkuvasti. Vuosi 2017 oli tässä suhteessa tärkeä merkkipaalu, koska vuoden aikana annettiin säädöksiä, jotka luovat pohjan entistä syvemmälle yhdentymiselle ja lähentymiselle. Kansallisten oikeudellisten ja hallinnollisten kehysten jäljellä olevien erojen vuoksi tarvitaan räätälöityjä toimia, kuten tässä kertomuksessa kuvattuja kansallisen tason toimia. On kuitenkin mahdollista tehdä joitakin yleisiä johtopäätöksiä ja antaa suosituksia yleisimpien uhkien korostamiseksi ja sellaisten parhaiden käytäntöjen hyödyntämiseksi, jotka ovat osoittautuneet vaikuttaviksi tietyissä maissa tai tietyillä talousarvioaloilla.

9.1. Tulot

Havaittujen sääntöjenvastaisuuksien lukumäärä väheni yleisesti, mutta EU:hun tuodut aurinkopaneelit olivat vuoden 2016 tapaan tuote, johon petokset ja muut sääntöjenvastaisuudet vaikuttivat taloudellisesti eniten. Useat aurinkopaneelisiin liittyvät sääntöjenvastaisuudet havaittiin OLAFin antaman keskinäiseen avunantoon liittyvän tiedonannon jälkeen. Tämä korostaa OLAFin tutkimusten merkitystä tietyntyyppisiin tuotteisiin liittyvien transaktioiden sääntöjenvastaisuuksien havaitsemisessa (esimerkiksi virheelliset CN-koodit tai alkuperäilmoitukset, polkumyyntitullien välttely, ilmoitettujen tuotteiden aliarvottaminen).

Alkuperämaat, joihin petokset ja muut sääntöjenvastaisuudet vaikuttivat eniten, olivat Kiina (tapausten lukumäärässä mitattuna) ja Yhdysvallat (taloudellisesti).

OLAFin tutkimukset korostivat laajamittaisia tulopetoksia, joissa EU:hun tuotavia tuotteita aliarvotettiin. Tällaisista petoksista aiheutuu valtavia tappioita maksamatta jääneiden tullimaksujen ja arvonlisäverojen vuoksi⁹⁰. OLAFin tutkimukset osoittivat, että petosten tekijät hyödyntävät kaikki mahdolliset porsaanreiät ja että laajamittaiset petokset voivat olla kannattavia.

OLAFin kokemusten mukaan aliarvottaminen on myös tulevina vuosina uhka, johon on puututtava.

Näiden porsaanreikien tukkimiseksi keskeisiä ovat tullivalvontastrategiat, joissa yhdistyvät erilaiset valvontatavat. Tullivalvontastrategioissa olisi löydettävä asianmukainen tasapaino kaupankäynnin helpottamisen/yksinkertaistamisen ja EU:n taloudellisten etujen suojaamisen välillä.

Suositus 1

Jäsenvaltioita pyydetään pysymään valppaina tavaroiden aliarvottamisen riskin suhteen erityisesti erittäin suurina määrinä maahantuotavien edullisten tavaroiden, kuten tekstiilien ja kenkien, kohdalla.

Tullivalvonnan tehostamiseksi jäsenvaltioita pyydetään varmistamaan, että

- käytössä on strategioita, jotka on kohdennettu kaikkentyyppisiin tullimenettelyihin ja kaikkiin toimijoihin
- kaikkien riskianalyysiin ja valvontaan osallistuvien tulliyksiköiden toimintaa koordinoidaan asianmukaisesti, riskiprofiileissa annetaan selkeät ohjeet ja tiedot riskeistä jaetaan muille jäsenvaltioille
- valvonnan tuloksia (palautetta) seurataan tiiviisti ja keskinäistä avunantoa koskevia ohjeita noudatetaan tiukasti.

Jäsenvaltioita pyydetään myös

- sisällyttämään liikkeeseen laskemisen jälkeiseen riskianalyysiin järjestelmällisesti automaattinen satunnaislementti ja ottamaan kolmen vuoden vanhentumisaika huomioon tullivelkaa koskevan tiedoksiannon yhteydessä riski-indikaattorina

⁸⁹ 2017/2216(INI).
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P8-TA-2018-0196&language=FI>

⁹⁰ Ks. 2.5.3 kohta sekä OLAFin vuoden 2017 kertomus, s. 26–27.

- keskittymään liikkeeseen laskemisen jälkeisissä tarkastuksissa riskeihin ja seuraamaan tarkasti tarkastusten tuloksia
- tekemään valtuutettujen talouden toimijoiden tekemiin operaatioihin kohdistuvaa tullivalvontaa ja ottamaan sen yhteydessä huomioon näiden operaatioiden eri osiin liittyvä riskinhallinta.

Komissio myös kehottaa toimivaltaisia kansallisia viranomaisia hyödyntämään täysimääräisesti jäsenvaltioiden parhaisiin käytäntöihin perustuvaa operatiivisen tullivalvonnan käsikirjaa ja tullin yritystarkastusopasta.

9.2. Menot

Tämän kertomuksen sisältämä analyysi vahvistaa viime vuosina esille nousseet tärkeimmät suuntaukset ja mallit.

Havaitsemisaste oli edelleen korkea Euroopan vähiten kehittyneillä alueilla ja kalatalouden alalla toteutetuissa ohjelmissa ja matala rajat ylittävissä ohjelmissa.

Maatalouden markkinatukitoimiin vaikuttavat kielteisesti muuttamat sääntöjenvastaisuudet, joihin liittyy suuria rahamääriä. Niihin on edelleen kiinnitettävä asianmukaista huomiota.

Painopiste on siirtymässä petoksiin, joissa pyritään luomaan keinotekoisesti edellytykset saada rahoitusta. Useat jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet toteuttaneensa täsmätoimia tähän liittyen.

Vaikka vuonna 2017 ilmoitettiin vähemmän sääntöjenvastaisuuksia ja petoksia, niihin liittyvä keskimääräinen rahamäärä kasvoi, mikä kertoo valvonnan kohdistamisesta paremmin.

Riskianalyysi, ilmiintajien ja väärinkäytösten paljastajien vihjeet ja tiedotusvälineistä saadut tiedot voivat auttaa kohdistamaan paremmin valvontaa, erityisesti siksi, että niiden käyttö ei vaikuta vielä olevan laajamittaista. Oikeudellisista tutkinnoista saatujen tietojen avulla pystyttiin havaitsemaan joitakin muita sääntöjenvastaisuuksia kuin petoksia, joissa keskimääräinen rahamäärä oli suuri. Sama pätee myös tarkastuksiin, jotka aloitettiin EU:n elimen tietojen tai pyyntöjen taikka sen havaitsemien sääntöjenvastaisuuksien perusteella.

Suositus 2

Jäsenvaltioita kehoitetaan

- hyödyntämään entistä paremmin riskianalyysin mahdollisuuksia ja räätälöimään lähestymistapa erityyppisiin menoihin ja hyödyntämään tässä

kertomuksessa korostettuja parhaita käytäntöjä ja riskielementtejä

- helpottamaan spontaania mahdollisista sääntöjenvastaisuuksista ilmoittamista ja arvioimaan sitä sekä vahvistamaan väärinkäytösten paljastajien suojelua, sillä nämä ovat myös tutkivan journalismin ratkaisevan tärkeä lähde⁹¹
- edistämään oikeus- ja hallintoviranomaisten järjestelmällistä ja oikea-aikaista yhteistyötä.

Kaikilla näillä toimenpiteillä saataisiin aikaan suurempi vaikutus, jos ne sisällytettäisiin kansalliseen petostentorjuntastrategiaan.

9.3. Yhteistyötä kaikilla tasoilla

Edellä annetuilla suosituksilla pyritään vahvistamaan toimintapoliittisten ja lainsäädännöllisten aloitteiden avulla suuntausta, joka on jo havaittavissa useissa jäsenvaltioissa ja jota tässä kertomuksessa esitetty analyysi tukee.

Oikeanlaisella ja kohdennetulla datan ja tietojen käytöllä voidaan tehostaa petostentorjuntaa ja täyttää kansalaisyhteiskunnan odotukset. Eurooppalaiset eivät seuraa pelkästään oman maansa tapahtumia vaan arvioivat Euroopan yhdentymishankkeen onnistumista yhä enemmän myös sen perusteella, mitä muissa jäsenvaltioissa tapahtuu.

Tarvittavat tiedot ja data ovat kuitenkin usein hajallaan eri viranomaisilla. Keskeistä on kansallisen ja EU-tason yhteistyö.

Yhteistyö oikeudellisissa ja hallinnollisissa tutkimuksissa on jo osoittautunut tätäkin tärkeämmäksi petosten torjumiseksi tehokkaasti ja tuloksellisesti.

EU:n toimielinten tasolla komissio varmistaa, että vahva ja täysin toimintakykyinen OLAF täydentää EPPOn rikosoikeudellista toimintatapaa hallinnollisissa tutkimuksissa.

⁹¹ Ks. komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle *Väärinkäytösten paljastajille parempi suojelu EU:ssa* (COM(2018) 214 final) ja ehdotus direktiiviksi unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (COM(2018) 218 final).

LIITE 1 – PETOKSIKSI ILMOITETUT SÄÄNTÖJENVASTAISUUDET VUONNA 2017

Petoksiksi ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien määrä heijastelee jäsenvaltioiden EU:n taloudellisiin etuihin vaikuttavien petosten ja muun laittoman toiminnan torjunnan tuloksia. Lukuja ei tulisi nähdä jäsenvaltioiden alueilla tehtyjen petosten yleisyyden kuvaajana. Liitteessä ei ole huomioitu EU:n ulkopuolisia (liittymistä valmistelevia) maita eikä suoria menoja.

JÄSENVALTIO	Maatalous		Sisäiset politiikat		Koheesiopolitiikka ja kalatalous		Liittymisen valmistelu		MENOT YHT.		TULOT	
	LKM.	EUR	LKM.	EUR	LKM.	EUR	LKM.	EUR	LKM.	EUR	LKM.	EUR
Belgique/België											26	15.502.626
Bulgaria	16	3.852.238			1	64.425			17	3.916.663	19	1.192.724
Ceská republika	8	494.087			33	6.609.802			41	7.103.889		
Danmark	3	8.119			1	32.352			4	40.471	1	87.967
Deutschland	6	981.201			18	1.657.451			24	2.638.652	46	6.586.501
Eesti	8	2.199.728			5	5.325.933			13	7.525.661	4	310.930
Éire/Ireland	2	15.242							2	15.242	1	33.992
Ellada	2	26.628			10	1.343.670			12	1.370.298	31	14.131.439
España	5	298.302			20	410.096			25	708.398	34	3.911.652
France	9	1.326.255							9	1.326.255	98	13.221.533
Hrvatska	2	358.047			1	1.052.812			3	1.410.859	8	852.915
Italia	36	1.370.571			3	703.086			39	2.073.657	20	1.036.186
Kypros					3	520.212			3	520.212	4	118.402
Latvija	1	4.353			6	7.506.305			7	7.510.658	6	257.710
Lietuva	6	1.246.395			1	41.360			7	1.287.755	38	1.538.484
Luxembourg	1	15.857							1	15.857		
Magyarország	14	1.075.823			6	1.479.560			20	2.555.383	4	335.228
Malta					1	38.685			1	38.685	2	366.319
Nederland	6	183.866			3	421.614			9	605.480	8	2.800.617
Österreich	1	122.538							1	122.538	7	5.654.247
Polska	79	37.954.297			64	19.612.173			143	57.566.470	52	2.526.634
Portugal	4	176.918			12	31.604.726			16	31.781.644	2	269.552
Romania	64	7.973.885			75	67.164.713	2	649.636	141	75.788.234	9	413.780
Slovenija	1	46.897			2	2.553.647			3	2.600.544	4	159.180
Slovensko	2	149.444			77	172.181.299			79	172.330.743		
Suomi/Finland					1	26.786			1	26.786	4	83.383
Sverige											4	4.527.821
United Kingdom					2	40.118			2	40.118	9	466.886
YHTEENSÄ	276	59.880.690			345	320.390.825			623	380.921.151	441	76.386.708

LIITE 2 – MUUT KUIN PETOKSIKSI ILMOITETUT SÄÄNTÖJENVASTAISUUDET

VUONNA 2017

Liitteessä ei ole huomioitu EU:n ulkopuolisia (liittymistä valmistelevia) maita eikä suoria menoja.

JÄSENVALTIO	Maatalous		Sisäiset politiikat		Koheesiopolitiikka ja kalatalous		Liittymisen valmistelu		MENOT YHT.		TULOT	
	LKM.	EUR	LKM.	EUR	LKM.	EUR	LKM.	EUR	LKM.	EUR	LKM.	EUR
Belgique/België	17	312.940	2	978.381	51	6.092.879			70	7.384.200	189	14.579.103
Bulgaria	124	11.211.037			77	29.676.418	15	20.932	216	40.908.388	1	253.408
Česká republika	25	1.083.012			282	60.949.351			307	62.032.363	89	8.608.026
Danmark	9	305.497			3	694.020			12	999.517	55	2.038.865
Deutschland	61	2.437.925			83	10.519.246			144	12.957.171	1.617	85.727.353
Eesti	37	1.812.973			24	2.821.971			61	4.634.944	1	11.149
Éire/Ireland	18	802.856			44	3.299.833			62	4.102.689	31	2.947.035
Ellada	118	2.537.342			504	272.493.429			622	275.030.771	10	274.902
España	335	17.433.317			1.115	366.925.909			1.450	384.359.226	230	78.825.931
France	162	5.021.836			26	4.008.636			188	9.030.472	200	16.578.121
Hrvatska	28	511.700			10	586.362	10	1.368.047	48	2.466.109	7	262.098
Italia	575	44.759.711			555	86.114.764			1.130	130.874.475	119	12.024.057
Kypros					30	3.214.441			30	3.214.441	1	10.564
Latvija	18	779.102			31	3.719.969			49	4.499.071	4	196.843
Lietuva	137	5.385.775			72	23.629.198			209	29.014.973	19	1.026.160
Luxembourg												
Magyarország	202	11.115.144			149	27.217.704			351	38.332.848	20	5.909.986
Malta	13	932.900			23	2.317.833			36	3.250.733		
Nederland	45	1.481.953			63	4.809.513			108	6.291.466	442	78.000.552
Österreich	22	489.080			8	2.418.922			30	2.908.002	49	1.739.162
Polska	133	6.553.892			499	195.767.291			632	202.321.183	46	1.453.150
Portugal	401	26.556.512			392	63.808.455			793	90.364.967	32	4.907.356
Romania	445	60.524.561	1	11.951	368	102.999.634			814	163.536.146	23	2.778.540
Slovenija	14	314.974			41	1.438.319			55	1.753.293	8	320.139
Slovensko	48	4.193.841			248	108.249.854			296	112.443.695	11	756.807
Suomi/Finland	7	137.810			7	621.523			14	759.333	27	1.947.211
Sverige	6	2.127.418			11	869.607			17	2.997.025	165	6.704.023
United Kingdom	54	1.578.873			413	10.595.510			467	12.174.383	799	97.376.431
YHTEENSÄ	3.054	210.401.981	3	990.332	5.129	1.395.860.591	25	1.388.979	8.211	1.608.641.882	4.195	425.256.972

LIITE 3 – KOMISSIION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJAT

1. SEUT-sopimuksen 325 artiklan täytäntöönpano jäsenvaltioissa vuonna 2017 (SWD(2018) 384)
2. Omiin varoihin, luonnonvaroihin, koheesiopolitiikkaan, liittymistä valmistelevaan tukeen ja suoriin menoihin liittyvien ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien tilastollinen analyysi (SWD(2018) 386 – osat 1 ja 2)
3. Suositusten jatkotoimet komission kertomukseen EU:n taloudellisten etujen suojaamisesta – petostentorjunta – 2016 (SWD(2018) 383)
4. Varhaishavainta- ja poissulkemisjärjestelmä – varainhoitoasetuksen 108 artiklassa säädetty tutkintaelin (SWD(2018) 382)
5. Vuosikatsaus sekä tiedot Herkules III -ohjelman tuloksista vuonna 2017 (SWD(2018) 381)
6. Asetuksen (EY) N:o 515/97 43 b artiklan täytäntöönpanon arviointi (SWD(2018) 385)